

Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası Yönetmeliği

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 40 ıncı maddesi ve Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik uyarınca, Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası Anonim Şirketi'nin işlem, üyelik, takas ve faaliyet esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik, Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak; vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ile her türlü türev araçtan oluşan sermaye piyasası araçlarının işlem göreceği piyasaları oluşturmak, geliştirmek, oluşturulan piyasaların güven ve istikrar içerisinde, serbest rekabet koşulları altında, dürüstlük ve açıklık ilkeleri çerçevesinde faaliyette bulunmasını sağlamak amacıyla Borsanın çalışma esas ve kurallarını belirler.

Tanımlar

Madde 3- Bu Yönetmelikte geçen;

SPK veya Kurul	: Sermaye Piyasası Kurulunu,
Borsa veya VOB	: Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası Anonim Őirketini,
Yönetim Kurulu	: Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası Anonim Şirketi Yönetim Kurulunu,
Genel Müdür	: Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası A.Ő. Genel Müdürünü,
TTK	: Türk Ticaret Kanununu,
Kanun	: 28/7/1981 tarihli ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununu,
Genel Yönetmelik	: 23/2/2001 tarihli ve 24327 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmeliği,
Sözleşme veya türev araç	: Genel Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerini,
Uzun pozisyon	: Genel Yönetmelikte belirtilen uzun pozisyonu,
Kısa pozisyon	: Genel Yönetmelikte belirtilen kısa pozisyonu,
Açık pozisyon	: Ters işlem ya da nakit veya ayni uzlaşma ile kapatılmamış pozisyonları,
Ters işlem veya pozisyonun kapatılması	: Aynı sözleşmede, uzun pozisyon karşısında kısa pozisyon, kısa pozisyon karşısında uzun pozisyon alınarak pozisyonun tasfiyesini,
Opsiyon primi	: Opsiyon sözleşmesini alan tarafın opsiyon sözleşmesini satan tarafa sözleşmede yer alan haklar karşılığında ödediği tutarı,
Takas Merkezi	: Borsada gerçekteşen işlemlerin takasını gerçekteşirmek üzere Borsada oluşturulan merkezi veya görevlendirilen diğer kurumları,
Borsa günü	: Borsanın işlem için açık olduğu iş günlerini,
Uzlaşma fiyatı	: Hesapların güncelleştirilmesinde ve vade sonunda pozisyonların ifasında kullanılmak üzere belirlenen fiyatı,
İşlem teminatları	: Başlangıç ve sürdürme teminatı olarak temin edilen tutarları,
Dayanak varlık	: Sözleşmede alma veya satma hak ve/veya yükümlülüğüne konu olan ekonomik veya finansal gösterge, sermaye piyasası aracı, mal, kıymetli maden veya döviz,

ifade eder.

Personelin Bilgi Açıklama Yasağı ve Sır Saklama Yükümlülüğü

Madde 4- Borsanın yönetim ve denetleme kurulu üyeleri, komitelerin üyeleri, yöneticileri ve diğer tüm personeli sıfat ve görevleri nedeniyle öğrendikleri Borsada kote edilmiş sözleşmelerin fiyatlarını etkileyebilecek ve henüz kamuya açıklanmamış bilgileri, Borsaya ve Borsayla ilişkisi olan ortaklık, kurum ve diğer her türlü gerçek ve tüzel kişilere ait sırları, kanunla görevli ve yetkili kılınmış kişi ve merciilerden başkasına herhangi bir suretle açıklamamak, kendilerinin veya üçüncü kişilerin yarar ve zararına kullanmamakla yükümlüdürler. Bu yükümlülük, ilgililerin Borsadaki görevlerinden ayrılmalarından sonra da devam eder.

Borsa Teşkilatı

Madde 5- Genel Yönetmelik ve bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde Borsaya verilen görevlerin yerine getirilmesi ve yetkilerin kullanılmasına ilişkin hususların düzenlenmesine yönelik olarak VOB tarafından bir Teşkilat Yönetmeliği hazırlanır. Bu Teşkilat Yönetmeliğinde Borsanın organizasyon yapısı, görevlerin yerine getirilme ve yetkilerin kullanılmasına ilişkin esaslar belirlenir. Teşkilat Yönetmeliği, Yönetim Kurulu kararı ile yürürlüğe girer.

Borsa Tarafından Hazırlanacak Yönetmeliklerde Kurula Bildirim

Madde 6- Borsa tarafından hazırlanacak her türlü yönetmelik ve bu yönetmeliklerde yapılan değişiklikler, en son güncel nüshaları ile birlikte Kurula gönderilir. Kurul gerektiğinde bu yönetmeliklerde değişiklik yapılmasını isteyebilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Borsa ve Takas Üyelikleri ve Üyelerin Yükümlülükleri

Üyeler ve Üyelik Türleri

Madde 7- Borsada işlemler Borsa üyeleri vasıtasıyla gerçekleştirilir.

Borsada, takas üyesi Borsa üyeleri ve takas üyesi olmayan Borsa üyeleri olmak üzere iki tür üyelik bulunur.

Takas üyeleri, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerine ilişkin işlemleri yerine getirmeyi, teyit etmeyi ve sona erdirmeyi Takas Merkezine karşı taahhüt eden kuruluşlardır. Bu Yönetmelikte, takas üyelerinin bu taahhüdü diğer üyelerin işlemleri için vermesi, takas garantisi olarak kabul edilir.

Takas üyesi Borsa üyeleri; sahip oldukları yetkiler bakımından doğrudan takas üyesi ve genel takas üyesi olarak ikiye ayrılır.

Doğrudan takas üyeleri; sadece kendilerinin veya müşterilerinin işlemlerinin takasını gerçekleştirmeye yetkilidir. Bu üyeler, başka bir Borsa üyesinin takasını garanti edemez.

Genel takas üyeleri, doğrudan takas üyelerinin yetkisine ilave olarak diğer Borsa üyelerinin işlemlerinin takasını garanti etmeye yetkilidir. Genel takas üyeleri tarafından, pazar bazında takas garantisi verilebilir. Takas garantisi Takas Merkezine karşı verilir.

Takas üyesi olmayan Borsa üyeleri, bir genel takas üyesinin takas garantisini elde etmeden Borsaya doğrudan emir iletemez ve bu suretle işlem yapamaz. Takas üyesi olmayan Borsa üyelerinin takas işlemleri takası garanti eden genel takas üyesi tarafından gerçekleştirilir. Bu durumda, garanti veren genel takas üyesinin onayı ile takas üyesi olmayan Borsa üyesinin takas işlemleri, genel takas üyesine bağlı, kendi adına açılan takas hesaplarında izlenebilir. Takas üyesi olmayan Borsa üyesinin Takas Merkezi nezdindeki riskleri takas garantisi veren genel takas üyesinin riskleri ile konsolide edilerek izlenir.

Yönetim Kurulu, Borsa üyelerinin işlem yapma yetkilerini, Borsada açılacak pazarlar, Borsaya kote edilmiş sözleşmeler veya sözleşme grupları bazında belirlemeye yetkilidir. Borsada takas üyesi olmayan Borsa üyelerinin varlığı zorunlu değildir.

Takas üyesi olmayan Borsa üyelerinin üyelik haklarının veya türlerinin, ilgili takas üyesinin yükümlülüklerinde artış olacak şekilde değiştirilmesi takas garantisi veren üyenin ön izni ile gerçekleşir.

Üyelik Gereği

Madde 8- VOB'ye üye olunmakla, bu Yönetmelikte yer alan hükümlere ve bu Yönetmeliğe dayanılarak Borsa tarafından alınan genel ve özel nitelikli kararlara ve yapılan diğer düzenlemelere, Borsa bülteninde yer alan duyurulara ve Takas Merkezinin bu Yönetmelik çerçevesinde alacağı genel ve özel nitelikli kararlara uyulacağı ve tabi olunacağı kabul ve taahhüt edilmiş sayılır.

Borsa ve Takas Merkezi Üyelik Şartları

Madde 9- Borsa üyeliğine kabule Yönetim Kurulu karar verir.

Borsa üyesi olabilmek için en az aşağıdaki şartların sağlanmış olması gerekir:

- SPK'dan türev araçların alım satımına aracılık yetki belgesi alınmış olması,
- Borsa Yönetim Kurulunca hazırlanan Borsa Üyelik Taahhütnamesinin veya istenebilecek diğer taahhütnamelerin imzalanarak ibraz edilmiş olması,
- Sermaye ve özkaynak yapılanması yönünden şirket mali yapısının Borsa Yönetim Kurulunun belirleyeceği kriterlere uygun olması,
- Bu Yönetmelik ile bu Yönetmeliğe dayanılarak yapılan düzenlemelerde öngörülen, teminat ve giriş aidatı gibi tutarların yatırılmış olması ve işlemlerin yürütülebilmesi için gerekli teknolojik donanımın, organizasyon yapısının, personelin ve mali kaynakların sağlanmış olması,
- Borsa Yönetim Kurulunca istenebilecek diğer bilgi ve belgelerin sunulmuş olması,
- Borsaca öngörülmesi durumunda, müşterilere ve diğer üçüncü şahıslara karşı doğabilecek mali ve hukuki sorumluluğu teminat altına almak amacıyla genel ve özel mahiyette sigortaların yaptırılması,
- Takas Merkezi tarafından bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde talep edilecek belge ve bilgilerin ibraz edilmiş olması.

Takas üyeliği şartları Borsanın uygun görüşü alınarak Takas Merkezi tarafından belirlenir. Takas üyeliğine kabule, Borsanın uygun görüşü doğrultusunda ve bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde Takas Merkezi karar verir. Takas Merkezine üye olacak kuruluşlardan içeriği Takas Merkezi tarafından belirlenen ve Yönetim Kurulu tarafından onaylanan Takas Üyeliği Taahhütnamesinin imzalanarak ibrazı istenir. Borsaya üye olmadan Takas Merkezine üye olunamaz.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının Borsa ve Takas Merkezi üyeliği için yukarıdaki şartlar aranmaz.

Borsa Üyelik Belgesi

Madde 10- Borsaya üyelik başvurusu Yönetim Kurulunca kabul edilenlere Borsa üyelik belgesi verilir.

Borsa üyelik belgesi, belgenin verildiği tarihi izleyen 15 iş günü içerisinde ilgili ticaret siciline tescil ettirilerek, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ve Borsa tarafından çıkarılan bültenlerde ilan ettirilir. Bu belgenin iptal edilmesi veya bu belgede değişiklik yapılması halinde keyfiyet aynı şekilde tescil ve ilan olunur. Bu fıkraya göre yapılan tescil ve ilan masrafları ilgili üye tarafından karşılanır.

Üyelerin Faaliyet Alanları

Madde 11- Üyeler, SPK'dan aldıkları yetki çerçevesinde ve Borsa tarafından belirlenen sınırlar içerisinde kalmak kaydıyla, Borsada kendi nam ve hesabına, başkası nam ve hesabına ve başkası hesabına kendi namına sözleşme alım satım faaliyetinde bulunabilirler.

Hesapların Ayrıştırılması

Madde 12- Üyeler, tutacakları defter, belge ve kayıtlarda, her bir müşterisinin hak, yükümlülük ve varlıklarını, kendileri ve diğer müşterilerinin hak, yükümlülük ve varlıklarından ayrı olarak izler. Yönetim Kurulu Takas Merkezinde açılacak hesaplarda, müşteri varlıkları, pozisyonları ve teminatlarının ayrı ayrı izlenmesini zorunlu kılabilir.

Pozisyonların ve Büyük Pozisyonların Bildirimi

Madde 13- Üyeler, Borsa tarafından belirlenen şekil ve sürelere uygun olarak müşterilerin ve kendilerinin Borsada aldıkları pozisyonları, Borsa ve Takas Merkezine bildirir. İşlem sisteminin bu pozisyonların takibine uygun olması durumunda Borsa bu bildirim ayrıca yapılmasını istemeyebilir.

Üyeler, gerçek ve tüzel kişi tüm müşterilerinin sahip olduğu veya kontrol ettiği büyük pozisyonları, sözleşme bazında günlük olarak Borsa ve Takas Merkezine bildirmek zorundadırlar. Büyük pozisyonların tanımı ve bildirim şekli Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Müşterilerin Riskler Hakkında Bilgilendirilmesi

Madde 14- Üyeler, Kurulun 7/9/2000 tarihli ve 24163 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Seri:V, No:46 sayılı Aracılık Faaliyetleri ve Aracı Kuruluşlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğinde belirtilen Türev Araçlar Risk Bildirim Formunu söz konusu Tebliğe belirtilen şekilde kullanmak zorundadırlar.

Üyelerin Tutacakları Defter, Belge ve Kayıtlar

Madde 15- Üyeler, TTK, vergi ve sermaye piyasası mevzuatında öngörülen tüm defter ve belgeleri tutmak ve müşteri ekstrelerini göndermekle yükümlüdürler.

Üyeler, Borsa ve takas işlemleri ile ilgili olarak emirlerin alınması, kaydedilmesi, muhasebeleştirilmesi gibi tüm konularda Kurulun 27/8/2001 tarihli ve 24506 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Seri:V, No:51 sayılı Aracı Kuruluşların Türev Araçların Alım Satımına Aracılık Faaliyetlerinde Düzenleyecekleri Belgeler ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğ"inde belirtilen hükümlere uymak ve ilgili belgeleri düzenlemekle mükelleftirler.

Başka bir mevzuatta daha uzun bir süre öngörülmemişse, üyeler yaptıkları işlemlerle ilgi tüm kayıtların asıllarını Kurulun 31/1/1992 tarihli ve 21128 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Seri:V, No:6 sayılı Aracılık Faaliyetinde Belge ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğinde öngörülen süre kadar saklamak ve istendiğinde Borsaya ve/veya Takas Merkezine vermekle yükümlüdürler.

Üyelerin Periyodik Raporlama ve Diğer Bilgi Verme Yükümlülükleri

Madde 16- Üyeler, Borsa Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek mali tablolar ile diğer bilgi ve raporları Borsa ve/veya Takas Merkezine göndermekle mükelleftirler.

Üyeler, ilgili mevzuatlarında öngörülen izne tabi yönetimin kontrolünü değiştirecek tutarda olan pay devirlerini, Yönetim Kurulu üyelerinde, denetçilerinde, üst yönetim ile birinci derece ve Borsa ve Takas Merkezi ile olan işlemlerde imzaya yetkili olan personeline meydana gelen değişiklikleri, değişikliğin meydana geldiği tarihi izleyen ilk iş günü içinde Borsa ve Takas Merkezine bildirir.

Kurulun, sermaye yeterliliği düzenlemelerinde yer alan asgari şartların sağlanamaması durumunda, olayın anlaşılmasını takiben söz konusu durum üye tarafından derhal Borsaya bildirilir.

Üyeler, müşterilerine ait kimlik bilgilerini bulundurmak ve istendiğinde Borsaya iletmek zorundadırlar.

Üyeler, Borsa tarafından istenebilecek her türlü bilgi ve belgeyi aksi Borsa tarafından belirlenmedikçe izleyen iş günü içerisinde Borsaya bildirmekle yükümlüdürler.

Üyeler ayrıca aşağıdaki durumlara ilişkin bilgileri oluştukları tarihi takip eden ilk iş günü içinde Borsa ve Takas Merkezine bildirmekle mükelleftir:

- a) Aleyhlerine mali durumlarını önemli ölçüde etkileyebilecek dava açılması, haciz veya iflas yoluyla takip başlatılması veya haklarında ihtiyati tedbir veya haciz kararı alınması ya da mali durumlarını önemli ölçüde etkileyebilecek diğer gelişmelerin ortaya çıkması,
- b) Diğer Borsalara ve piyasalara üye olunması,
- c) Sermaye piyasası mevzuatına aykırılık nedeniyle haklarında idari ve/veya cezai soruşturma başlatılması,
- d) Adres ve iletişim bilgilerinde değişiklik olması,
- e) Açık pozisyon sahibi müşterilerinin ödeme gücü içinde bulunduğu içinde bulunduğu veya hakkında iflas yolu ile takip başlatıldığı öğrenilmesi.

Takas üyelerinin Takas Merkezine verecekleri bilgi ve belgeler ile bunların bildirim şekli ve süreleri Takas Merkezinin kararı ve Yönetim Kurulunun onayı ile belirlenir.

Üyelerin Müşteri Hesaplarını İzlemeye İlişkin Yükümlülükleri

Madde 17- Üyeler, müşteri hesaplarını her gün Takas Merkezinden ve/veya Borsadan gelen raporlar doğrultusunda güncelleştirmek ve müşterilerine gerekli teminat tamamlama çağrılarını yapmak, gerekli teminatı yatırmayan müşterilerin pozisyonlarını bu Yönetmelikteki hükümler çerçevesinde işleme tabi tutmakla yükümlüdürler.

Üyelerin Personelin İşlemlerinden Sorumluluğu

Madde 18- Üyeler, kendi üye temsilcisi veya üye temsilci yardımcılarının ve diğer çalışanlarının yaptıkları işlerden sorumlu olup, bunların iş ve işlemlerini genel hükümlere, bu Yönetmeliğe ve ilgili diğer mevzuata uygun şekilde yürütmelerini gözetmekle mükelleftirler.

Üyelerin Diğer Yükümlülükleri

Madde 19- Üyeler Kanun, bu Yönetmelik ve ilgili mevzuatta yer alan kural ve yükümlülüklerin yanında aşağıda sayılan hususlara uymakla yükümlüdür:

- a) Müşterileri ile yapacakları sözleşmelere konulacak hükümlerle, ilgili mevzuatta öngörülen sorumluluklarını kısıtlamamak veya kaldırmamak,
- b) Hataların düzeltilmesi amacıyla Takas Merkezi ve Borsanın bilgisi dahilinde hesaplar arası düzeltme işlemi hariç, kendi bünyelerinde bulunan iki ayrı hesap arasında pozisyon transferi yapmamak,
- c) Borsada işlem yapmanın belli bir getiri sağlayacağı yolunda müşterilerine herhangi bir yazılı veya sözlü taahhütte bulunmamak,
- d) Müşteriye ait menkul kıymetler, sözleşmeler, nakit ve her türlü kıymet üzerinde, hak ve yetkileri olmaksızın kendileri ve üçüncü şahıslar lehine herhangi bir tasarrufta bulunmamak,
- e) Müşterilerine ve diğer üyelere karşı iyi niyet ve dürüstlük ilkelerine uygun davranmak, mevzuata, Borsa kural, disiplin ve düzenine uygun hareket etmek,
- f) Borsa işlemlerinde dürüstlüğü bozmamak.

Üyelerin Denetimi

Madde 20- Borsa, bu Yönetmelikten veya bu Yönetmeliğe dayanılarak Borsa tarafından yapılan düzenlemelerden kaynaklanan hususlara uyumu sağlamak üzere üyelerini denetleyebilir.

Borsa, üyelerin Borsa işlemleri ile ilgili tüm defter, belge ve kayıtlarını inceleme hak ve yetkisine sahiptir. Üyeler, denetimin yapılması için gerekli tüm bilgi ve belgeleri yetkili denetim elemanlarına vermekle yükümlüdür.

Borsa söz konusu denetlemeyi yürütmek üzere Kurul listesinde yer alan bağımsız denetleme kuruluşlarından yararlanabilir.

Takas Merkezinin denetim yetkisinin kapsamı bu Yönetmelik ve ilgili mevzuat çerçevesinde Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Denetimler sırasında sermaye piyasası mevzuatı kapsamında suç teşkil eden bir hususun belirlenmesi durumunda konu derhal Kurula bildirilir.

Üyelerin Borsada Temsili

Madde 21- Üyeler, Borsada alım satım işlemlerini temsilcileri ve temsilci yardımcılarının aracılığıyla yaparlar.

Üyeler, üye temsilcileri ve üye temsilci yardımcılarının işlem sistemine girdikleri emirlerden sorumludurlar.

Üyeler, üye temsilcilerini ve üye temsilci yardımcılarını Borsaya bildirmekle yükümlüdürler.

Üye temsilcileri ve temsilci yardımcılarının görevden ayrılması halinde üye durumu derhal Borsaya bildirir.

Üyeliğin sona ermesi halinde üye temsilcisi ve üye temsilci yardımcılarının sözkonusu üye adına işlem yapma ve/veya temsil yetkileri kendiliğinden sona erer.

Üye Temsilcisi ve Üye Temsilci Yardımcılarının Nitelikleri

Madde 22- Üye temsilcisi ve üye temsilci yardımcılarının;

- a) Türk vatandaşı olması,
- b) Dört yıllık lisans eğitimi veren kurumlardan mezun olması,
- c) Affa uğramış olsa dahi yüz kızartıcı bir suçtan veya Sermaye Piyasası Kanununa aykırılıktan mahkum olmamış veya iflas etmemiş olması,

d) Yönetim Kurulu tarafından belirlenen eğitim, bilgi ve tecrübeye sahip olmaları, gereklidir.

Yönetim Kurulu üye temsilci ve yardımcılarının Borsa veya Borsanın belirlediği kurumlardan eğitim almalarını şart koşabilir. Yönetim Kurulu başka bir Borsada üye temsilcisi veya üye temsilci yardımcısı yetkisi almış olan kişilerin de bu şart aranmaksızın Borsada üye temsilcisi veya yardımcısı olmalarını kararlaştırabilir.

Üye Temsilcilerinin ve Yardımcılarının Uymaları Gereken Kurallar

Madde 23- Üye temsilcileri ve yardımcıları;

- Birden fazla üyeyi temsil edemezler,
- Ellerinde bulundukları müşteri emirlerini kendilerinin veya başkalarının çıkarlarına hizmet edecek şekilde kullanamazlar,
- Ellerinde aynı özelliklere sahip bir sözleşmenin satın alınması veya satılması ile ilgili bir müşteri emri bulunması durumunda, bağlı oldukları üye hesabına veya çıkarının bulunduğu başka bir hesap adına öncelikli olarak sözleşme satın alamaz veya satamazlar,
- Ellerindeki emirleri, başka bir müşteriye, üyeye veya üye temsilcisine bildiremezler,
- Herhangi bir emri veya emrin bir kısmını, başka bir üyenin menfaati için ellerinde tutamaz veya geri çekemezler,
- Mevzuatla izin verilmiş hususlar dışında başka meslek ve ticaretle uğraşamazlar.

Borsa İşlem Salonuna Girebilecekler ve Salon Kuralları

Madde 24- Borsa işlem salonuna, sadece üye temsilcileri ve temsilci yardımcıları ile yetkili Borsa personeli ve Yönetim Kurulu veya Genel Müdürlüğün izin verdiği kişiler girebilir.

Üye temsilcileri, temsilci yardımcıları ve izinli şahıslar Borsanın itibarına zarar verecek ve Borsadaki işlem akışını olumsuz etkileyecek şekilde hareket edemezler.

Piyasa Yapıcılığı

Madde 25- Piyasa yapıcıları, sorumlu oldukları her sözleşme için, Yönetim Kurulunca belirlenen yetkiler çerçevesinde, alış ve satış kotasyonu veren ve bu kotasyon doğrultusunda işlem yapan Borsa üyeleridir.

Borsaya kote edilen sözleşmelerin bir kısmının veya tamamının alım satımında piyasa yapıcılığı sistemi kullanılabilir. Hangi sözleşmelerde piyasa yapıcılığı sisteminin kullanılacağına veya kullanımdan kaldırılacağına karar vermeye Yönetim Kurulu yetkilidir.

Piyasa yapıcılığına ilişkin esaslar Yönetim Kurulunca düzenlenir.

Piyasa Yapıcılığı Şartları

Madde 26- Borsaya piyasa yapıcılığı için başvuruda bulunan Borsa üyeleri, aşağıda belirtilen asgari şartları sağlamak zorundadırlar:

- Yönetim Kurulunca belirlenecek özkaynak yapısına sahip olmak,
- Piyasa yapıcı üyelerin genel yükümlülüğünü kapsayan ve Yönetim Kurulu tarafından düzenlenen Borsa Piyasa Yapıcılığı Taahhütnamesini imzalamak.

Piyasa yapıcılığına başvuru koşulları ve aranacak diğer şartlar Yönetim Kurulunca düzenlenir.

Piyasa Yapıcılığı Limit ve Hakları

Madde 27- Yönetim Kurulu, piyasa yapıcılarının gün sonunda tutabilecekleri pozisyon limitleri, günlük işlem limitleri, alış ve satış kotasyonları arasındaki farkın azami miktar ve/veya oranını ve yapabilecekleri işlemler ve taşıyabilecekleri açık pozisyon miktarlarına ilişkin diğer değişkenleri her bir piyasa yapıcısı bazında belirleyebileceği gibi, piyasa yapıcılarına diğer piyasa üyelerine göre daha düşük Borsa payı, teminat ve takas ücreti uygulanmasına karar verebilir.

Piyasa Yapıcılığından Geçici veya Sürekli Ayrılma, Yetkilerin Kaldırılması

Madde 28- Piyasa yapıcıları, piyasa yapıcılığından sürekli veya geçici olarak ayrılmak istediklerinde bunu yazılı olarak Borsaya bildirirler. Ayrılmaya ilişkin esaslar ve şartlar Yönetim Kurulunca belirlenir.

Piyasa yapıcılığından ayrılan üyeler, başvuruları halinde yeniden piyasa yapıcısı olabilirler. Bu konuda karar vermeye Yönetim Kurulu yetkilidir.

Piyasa yapıcılığından sürekli veya geçici olarak ayrılma, Borsa üyeliğini etkilemez.

Borsa, bu Yönetmelikte veya bu Yönetmeliğe dayanılarak yapılan düzenlemelerde öngörülen yükümlülüklerini yerine getirmediği tespit edilen piyasa yapıcı üyelerin bu yetkilerini sürekli ya da geçici olarak kaldırabilir.

Üyeliğin Askıya Alınması ve Bu Durumda Uygulanacak Hükümler

Madde 29- Yönetim Kurulu, bu Yönetmelikteki hükümler çerçevesinde üyelerin üyeliklerini askıya alabilir. Üyelik yükümlülükleri arasında olup da üye tarafından yerine getirilmesi zaman alacak ve yerine getirilmediği zaman üyelikten çıkarılmayı gerektirecek iş ve işlemlerin tamamlanma aşamasında üyelik Yönetim Kurulu tarafından askıya alınabilir.

Üyelikleri askıda olan üyelerin Borsada ve Borsanın belirli pazarlarında veya piyasalarında işlem yapması Yönetim Kurulu tarafından tamamen veya kısmen kısıtlanabilir. Üyelüğün askıya alınması durumunda ilgili üyenin bu Yönetmelik ve sözleşmelerden kaynaklanan tüm yükümlülükleri devam eder.

İlgili üyenin talebi halinde de, üyeliği askıya alınabilir.

Üyelüğün askıya alınma süresi Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. Üyelüğün askıya alınması ve bu durumun kaldırılması Borsa Bültenlerinde ilan edilir.

Borsa üyeliğinin askıya alınması halinde yükümlülüklerin tasfiye yöntemi Takas Merkezinin önerisi ve Borsanın uygun görüşüyle belirlenir.

Borsa Üyeliğinden Çıkma ve Çıkarılma

Madde 30- Üyelikten ayrılmak isteyen üye, durumu yazılı olarak Borsaya bildirmekle yükümlüdür.

Borsa üyeliği, üyelik şartlarının kaybedilmesi ve verilen süre içerisinde şartların sağlanamaması veya bu Yönetmelikte belirtilen diğer şartların oluşması halinde, Yönetim Kurulunun kararı ile geçici veya sürekli olarak sona erdirilebilir. Bu kapsamda, birden fazla pazar veya piyasada işlem yapmaya yetkili olan üyelerin bir veya birkaç pazar veya piyasaya ilişkin yetkileri, Yönetim Kurulu kararı ile sona erdirilebilir.

Sürekli olarak üyelikten çıkartılan üye, bu karara SPK nezdinde durumu öğrendiği tarihten itibaren 10 iş günü içerisinde itiraz edebilir. SPK'nın kararı nihaidir.

Geçici olarak üyelikten çıkarılanların tekrar üyeliğe kabul edilmesi halinde giriş aidatı alınmaz.

Üyelikten sürekli olarak çıkarılanlar, üyelik şartlarını daha sonradan sağlamaları halinde tekrar üyeliğe alınabilirler.

Takas Üyeliğinden Çıkma ve Çıkarılma

Madde 31- Takas üyeliği, Borsa üyeliğinin sona ermesi, Takas Merkezinin üyelikten çıkarması veya üyenin isteği ile sona erebilir.

Borsa üyeliği sona eren üyelerin Takas Merkezine olan üyeliği ile ilgili olarak aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) Borsa üyeliği sona eren üyeler Takas Merkezi üyeliğinden de çıkartılır.
b) Takasa olan yükümlülüklerin yerine getirilmesi sırasında, üyeliği sona eren kurumun takasını garanti ettiği üyelerin işlemlerinin düzenli şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla, Takas Merkezi, üyeliği sona eren kurumun takasını garanti ettiği diğer üyelerin işlemlerini garanti etme süresini uzatma da dahil olmak üzere gerekli tedbirleri almaya yetkilidir.

c) Takas Merkezi, üyeliği sona eren üyelerin taşıdığı pozisyonları istekli başka üyelere devretme konusunda karar almaya yetkilidir.

Takas Merkezinin önerisi ve Borsa Yönetim Kurulunun kararıyla da Takas Merkezi üyeliği sona erdirilebilir.

Takas Merkezi üyeliğinden ayrılmak isteyen üyeler, bu durumu Takas Merkezi ve Borsaya yazılı olarak bildirir.

Takas Merkezi üyeliğinden çıkma ve çıkarılma şartları Takas Merkezinin önerisi ve Borsanın uygun görüşü ile belirlenir.

Takas üyeliğinden ayrılma Borsa üyeliğini etkilemez.

Borsa ve Takas Merkezi Üyeliğinin Sona Ermesi Durumunda Yükümlülüklerin Tasfiyesi

Madde 32- Takas Merkezi üyeliğinin sona ermesi halinde, Borsaya ve Takas Merkezine olan yükümlülüklerin tasfiyesine ilişkin hususlar Takas Merkezinin önerisi ve Borsanın uygun görüşüyle belirlenir.

Borsa üyeliğinden çıkarılanların Borsaya olan yükümlülüklerinin tasfiyesine ilişkin hususlar Borsa tarafından belirlenir.

Üyeliği sona eren kurumların garanti fonundaki payı bu Yönetmelikteki hükümler çerçevesinde ilgili kuruma iade edilir.

Faaliyetleri Durdurulan Üyeler ve İşlem Yasağı Getirilen Yatırımcılar

Madde 33- Faaliyetleri Kurul tarafından sürekli veya geçici olarak durdurulan üyelerin taşıdıkları pozisyonların tasfiye veya başka bir üyeye transfer edilmesi konusunda karar almaya Takas Merkezi yetkilidir.

Kurul tarafından işlem yasağı getirilen yatırımcılar sadece pozisyon kapatmaya yönelik işlem yapabilir. Pozisyonların tasfiyesiyle ilgili olarak karar almaya Takas Merkezi yetkilidir.

Diğer Borsalara Üye Olan Borsa Üyeleri

Madde 34- Üyeler, Borsada işlem gören sözleşmelere dayanak teşkil eden varlıklarda yaptıkları işlemlerle ilgili bilgileri Borsanın talebi halinde vermekle yükümlüdür.

Hakkında diğer borsalar tarafından disiplin hükümleri uygulanan üyeler, konuyu derhal Borsaya bildirirler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sözleşmelere İlişkin Hükümler

Kote Edilebilecek Sözleşmeler ve Kotasyon Süreci

Madde 35- Bu Yönetmelikte yer alan esaslar çerçevesinde, her türlü dayanak varlık üzerine düzenlenmiş sözleşme Borsada kote edilebilir.

Hangi dayanak varlık üzerine düzenlenmiş sözleşmelerin kote edileceğine Yönetim Kurulunun önerisi üzerine SPK karar verir.

Sözleşmelerin asgari unsurları, dayanak varlığın niteliğine ve sözleşme türüne göre Yönetim Kurulu tarafından belirlenir ve SPK tarafından onaylanır. Yönetim Kurulunun bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde bu konudaki kararları ve yaptığı değişiklikler Borsa bülteninde duyurulur.

Borsada İşlem Görecek Sözleşmelerin Asgari Unsurları

Madde 36- Türlerine göre sözleşmelerde bulunacak asgari unsurlar aşağıda belirtilmiştir:

- a) Dayanak varlık,
- b) Sözleşmenin türü: Sözleşmenin vadeli işlem, opsiyon veya diğer türev araçlara ilişkin olduğu,
- c) Sözleşmenin büyüklüğü: Sözleşmeye konu olan dayanak varlığın miktarı,
- d) Sözleşmenin vadesi: Nakdi uzlaşmasının veya fiziki teslimatının yapılacağı zaman,
- e) Uzlaşma şekli: Sözleşme vadesinde dayanak varlık bazında, uzlaşmanın fiziki teslimat veya nakdi uzlaşma yöntemlerinden hangisiyle yapılacağı,
- f) Uzlaşma fiyatının belirlenme şekli: Hesapların güncelleştirilmesinde ve nakdi uzlaşmada kullanılacak fiyatın belirlenme şekli,
- g) Son işlem günü: Sözleşmenin işlem görebileceği son gün,
- h) Teslim tarihi: Fiziki teslim öngören sözleşmelerde dayanak varlığın fiziken teslim edileceği tarih,
- i) Günlük fiyat hareket limitleri: Sözleşmenin fiyatının bir gün içerisinde hareket edebileceği oran veya mutlak tutar olarak belirlenmiş en düşük ve en yüksek değerler,
- j) Kullanım fiyatı: Opsiyon sözleşmelerinde, dayanak varlığın vadeye kadar veya vade bitiminde alım veya satımının yapılabileceği fiyat,
- k) Asgari teminat oran ve tutarları: Sözleşmelerde bir pozisyon açmak ve sürdürmek için taraflardan talep edilecek işlem teminat oran ve tutarları,
- l) Opsiyon tipi: Opsiyon sözleşmesinde, opsiyon sözleşmesi ile tanınan hakkın sadece vade sonunda ya da vade sonu dahil olmak üzere vade sonuna kadar herhangi bir tarihte kullanılabilmesi.

Sözleşmelerdeki hükümler, bu Yönetmelikte yer alan hükümlerle bir bütün teşkil eder ve birlikte yorumlanır. Sözleşmelerde açıklık bulunmayan hallerde, Yönetim Kurulu düzenleme yapmaya yetkilidir.

Sözleşmelerin Bağlayıcılığı, Sözleşme Alım ve Satımının Anlamı ve Ters İşlemin Etkisi

Madde 37- Borsada işlem görecek sözleşmelerin hükümleri Borsa bülteninde yayınlanır ve bu hükümler ayrıca bir bildirimle gerek olmaksızın işlem yapan tüm tarafları bağlar. Borsada işlem gören sözleşmelerin, Borsaya emir iletilmek suretiyle Borsada alınıp satılması ile sözleşme alanlar/satanlar, ayrıca sözleşme imzalanmasına, bir bildirimde bulunulmasına veya bir basılı evrakın kendilerine teslim edilmesine gerek olmaksızın bu Yönetmelik ve bu Yönetmeliğe dayanılarak yapılan düzenlemeler ve işlem fiyatları çerçevesinde söz konusu sözleşmede yer alan hakların sahibi ve yükümlülüklerin sorumlusu olur ve söz konusu hükümler sözleşmeyi alanları/satanları bağlar. Sözleşmeye taraf olunmasıyla birlikte, bu Yönetmelikte veya bu Yönetmeliğe dayanılarak çıkarılan diğer düzenlemelerde belirlenen teminat, teslimat ve sözleşme ile ilgili diğer tüm iş ve işlemlerin süresi içerisinde yerine getirileceği kabul ve taahhüt edilmiş olur.

Borsada sözleşme alınıp satılması, Borsa işleminde eşleşen iki taraftan birinin uzun pozisyon alırken diğer tarafın kısa pozisyon alması anlamına gelir. Sözleşmelerde uzun pozisyon alınması işlemi alış, kısa pozisyon alınması işlemi ise satış olarak nitelendirilir. Borsada sözleşme alınması veya satılması ile ya yeni bir uzun veya kısa pozisyon sahibi olunur ya da daha önce mevcut olan bir pozisyon kapatılır.

Bir sözleşmede uzun pozisyon sahibi olan tarafın, aynı sözleşmede kısa pozisyon almasına veya kısa pozisyon sahibi olan tarafın, aynı sözleşmede uzun pozisyon almasına sebep olacak şekilde Borsada işlem yapması veya bu işlemin Yönetmelik hükümlerine göre re'sen yapılması durumunda, bu kişinin aynı sözleşmede kısa pozisyon ve uzun pozisyon sahibi olarak sahip olduğu hak ve yükümlülükler aynı kişide birleşmiş olarak kabul edilir ve söz konusu hak ve yükümlülükler karşılıklı olarak netleştirilerek sona erdirilir. Ters işlem olarak adlandırılan bu işlem neticesinde açık pozisyonlar bu tutarda kapatılmış olur. Sözleşmelerin takasında hak ve yükümlülüklerin yerine getirilmesi bakımından Takas Merkezinin alıcı karşısında satıcı, satıcı karşısında alıcı konumunda olması ve eşleşen tarafların sözleşmenin takasına ilişkin olarak birbirlerine karşı talep haklarının bulunmaması sebebiyle, sözü edilen eşleştirme ve netleştirme suretiyle hak ve yükümlülüklerin karşılıklı olarak sona erdirilmesi hususunda, Borsa işleminde eşleşen tarafların veya diğer açık pozisyon sahiplerinin ya da hesabında ters işlem yapılan tarafın izni, onayı veya talimatı aranmaz. Söz konusu netleştirme işlemi Borsa veya Takas Merkezi ile üyeler tarafından ilgili hesaplar üzerinde re'sen yapılır.

Borsa işlemi neticesinde oluşan açık pozisyonlardan doğan hak ve yükümlülükler, sözleşmenin bu Yönetmelikte açıklanan ters işlem ile Borsada kapatılması veya vadesinin gelmesiyle sona erer. Bunun dışında,

sözleşmelerin veya açık pozisyonlardan doğan hak ve yükümlülüklerin Borsa içinde veya dışında başka bir yolla satılması veya devri mümkün değildir.

Sözleşme Hükümlerinin Değiştirilmesi

Madde 38- Yönetim Kurulu, Borsa işlemlerinin dürüst ve düzenli bir şekilde yürütülmesi ve neticelendirilmesi amacıyla Borsaya kote edilmiş sözleşmelerin hükümlerinde bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde değişiklik yapabilir. Ödenecek para miktarı ve sözleşmeye konu olan mal kalitesiyle ilgili olanlar dışında gerçekleşen değişiklikler, değişiklik tarihinde açık olan tüm sözleşmeler ile bu tarihten sonra gerçekleşecek tüm işlemlere şamildir. Ödenecek para miktarı ve sözleşmeye konu olan mal kalitesiyle ilgili olan değişiklikler, o anda işlem gören sözleşmelerin vadelerinin bitiminden itibaren yürürlüğe girer.

Sözleşmelerde yapılacak değişiklikler, farklı bir tarih belirtilmemişse Borsa bülteninde yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sözleşmelerin Borsada İşlem Görmesi

Borsa İşlemlerinde Dürüstlük ve Düzen

Madde 39- Borsa işlemlerinin dürüst ve düzenli olmasından kasıt, Borsada fiyatların serbest rekabet ve açıklık içinde oluşmasıdır. Borsada gerçekleşen işlem veya oluşan fiyatların, Kanununun 47 nci maddesinin A bendinin 1, 2 ve 3 numaralı alt bentlerinde belirtilen suçların kapsamında değerlendirilebileceğinin Yönetim Kurulu tarafından karara bağlanması durumunda Borsada dürüstlük ve düzenin ihlal edildiği kabul edilir.

Yönetim Kurulu Borsada işlemlerin dürüst ve düzenli bir şekilde gerçekleşmesini sağlamaya yönelik her türlü tedbiri almaya görevli ve yetkilidir.

Gözetim Sistemi

Madde 40- VOB, işlemlerin dürüst ve düzenli olarak gerçekleşmesi ilkesine aykırılıkların tespit edilebilmesi amacıyla Borsa bünyesinde gözetim sistemi oluşturur. VOB söz konusu sistemin özelliklerinde Kurulca talep edilen ekleme ve geliştirmeleri yapar ve kendisine gözetim konusunda Kurulca verilecek görevleri yerine getirir.

Borsada İşlemlerin Yapılma Esasları

Madde 41- Borsada işlemler serbest rekabet ortamında açık olarak gerçekleşir. Borsaya iletilen emirlerin gerçekleşme esasları Yönetim Kurulu kararıyla belirlenir. Yönetim Kurulunun bu kararları Borsa bülteninde duyurulur.

Sözleşmelerin alım satımında seanslarda esas olarak çoklu fiyat yöntemi uygulanır. Çoklu fiyat yönteminde alım satım emirleri, elektronik ortamda veya Borsanın belirleyeceği diğer yöntemlere göre bu Yönetmelikte belirtilen emir eşleştirmedeki öncelik kurallarına uygun olarak karşılaştırılır ve bu fiyatlar üzerinden alım satım gerçekleşir.

Borsa, seansın belirli bölümlerinde emirlerin belirli bir zaman aralığında biriktirilerek, tek bir fiyat oluşacak şekilde eşleştirildiği tek fiyat yönteminin veya belirleyeceği diğer yöntemlerin uygulanmasına karar verebilir. Bu konuda yapılacak düzenlemeler Kurul onayıyla yürürlüğe girer.

Borsada üyelerin emirleri hangi yöntemlerle girebileceği, girilebilecek emir türleri, emirlerin eşleşmesi, yeni pazarların açılması, piyasada gerçekleşen işlemlere ve girilen emirlere ait bilgilerin diğer üyelere ve yatırımcılara hangi seviyede gösterileceği gibi işlem esasları ile ilgili tüm hususlar hakkında karar almaya Yönetim Kurulu yetkilidir.

Seans

Madde 42- Normal seans; Borsa yetkilisi tarafından verilecek bir işaretle işlemlerin başlatıldığı an ile yine Borsa yetkilisi tarafından verilen başka bir işaretle işlemlerin bitirildiği an arasında geçen süredir. Seans, Yönetim Kurulunun kararıyla açılış ve kapanış fiyatlarının belirlenmesi, gün içinde ara verilmesi ve diğer amaçlarla farklı bölümlere ayrılabilir.

Seans gün ve saatleri Yönetim Kurulunca belirlenir.

Açık kalan pozisyonlarını kapatmak isteyen üyeler için son işlem günündeki seans sonunda, başlangıç ve bitiş saati Yönetim Kurulunca belirlenecek bir ek seans yapılabilir. Ek seansta işlemler son işlem günü seansının uzlaşma fiyatından veya Borsa tarafından belirlenecek diğer fiyatlar üzerinden yapılır.

Borsa, gerekli gördüğü zamanlarda özel seanslar açabilir.

İşlem Salonu

Madde 43- Borsa tarafından işlem salonları kurulması durumunda, işlem terminallerinin üyelere tahsisine, geri alınmasına ve salonun işleyişine ilişkin esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

İşlemlerin Gerçekleşmesi

Madde 44- Sözleşmelerin alınıp satılması, emirlerin Borsanın belirlediği araçlar vasıtasıyla Borsaya iletilmesi ve bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde diğer emirlerle karşılaşması suretiyle gerçekleşir. Bu şekilde gerçekleşen

işlemler bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde Borsa tarafından iptal edilmediği sürece geçerliliğini korur. Bu madde çerçevesinde alınan kararlar Borsa bültenlerinde ilan edilir.

Borsada Emirlerin Eşleştirilmesinde Öncelik Kuralları

Madde 45- Sözleşmelerin alım satımı için verilen emirler Borsaya iletdikten sonra, çoklu fiyat yöntemi ile eşleşmesi esnasında uygulanacak öncelik kuralları sırasıyla aşağıdaki gibidir:

a) Fiyat Önceliği Kuralı: Daha düşük fiyatlı satım emirleri, daha yüksek fiyatlı satım emirlerinden; daha yüksek fiyatlı alım emirleri, daha düşük fiyatlı alım emirlerinden önce karşılanır.

b) Zaman Önceliği Kuralı: Fiyat eşitliği halinde, zaman açısından daha önce gelen emirler önce karşılanır.

Müşteri Önceliği

Madde 46- Üyeler, Borsadaki fiyatların ve tekliflerin müşterilerin verdikleri emirleri karşılaması durumunda, ilk önce müşteri emirlerini gerçekleştirmek zorundadır. Bu madde kapsamında, üyelerin kendi portföylerine yaptıkları işlemler ile doğrudan veya dolaylı olarak kendileriyle ilişkili kişi ve kurumlar adına yaptıkları işlemler, üyelerin kendi işlemleri olarak değerlendirilir.

Piyasa yapıcılığına ilişkin hususlar saklıdır.

Birlikte Hareket Edenler

Madde 47- Bu Yönetmelikte aksi belirtilmedikçe, birlikte hareket eden kişi ve/veya kurumlar, bu Yönetmelikte bir özel veya tüzel kişiyle ilgili olarak yer alan düzenlemelerde bir kişi gibi dikkate alınır.

Pozisyon Limitleri

Madde 48- Borsada gerçekleşen işlemlerde dürüstlük ve düzeni sağlamak, sözleşmelerin güvenli bir şekilde işlem görmesini temin etmek amacıyla Borsa pozisyon limitleri koyabilir, mevcut limitleri artırıp azaltabilir.

Pozisyon limitleri, bir sözleşme veya sözleşme grubu esas alınarak, teslim ayında olup olmama ve işlemin korunma amacıyla yapılıp yapılmadığı durumları göz önüne alınarak üye veya müşteri bazında belirlenebilir.

Pozisyon limitleri, bir tüzel veya gerçek kişinin tüm üyeler nezdindeki hesaplarını kapsar.

Pozisyon Limitlerinin İzlenmesinde Sorumluluk

Madde 49- İşlem sisteminin müşteri bazında izlemeye müsait olması durumunda Borsa Takas Merkezinden pozisyon limitlerinin aşılp aşılmadığının Borsada işlem yapanların tüm üyeler nezdindeki hesaplarını toplulaştırarak izlenmesini isteyebilir.

Takas Merkezinin veya Borsanın izlemesinden bağımsız olarak pozisyon limitlerinin aşılp aşılmadığı üyeler tarafından da izlenir. Bir üye, nezdinde açılmış hesaplarda veya kendi portföyü için pozisyon limitlerini aşamaz. Bir müşterisinin, diğer üyeler nezdinde de hesapları bulunması durumunda pozisyon limitlerini aştığını bilebilecek durumda ise, üye müşterisinin yeni pozisyon açmasına imkan vermez. Pozisyon limitlerinin aşıldığı durumda üye konuyu derhal Borsaya ve Takas Merkezine bildirir.

Pozisyon limitlerinin aşılması durumunda üyeler ilgili hesaba sadece pozisyon kapatmaya yönelik emirleri kabul edebilir.

Piyasa yapıcıları, kotasyon vermek zorunda oldukları sözleşmelerde gün içinde geçici olarak pozisyon limitlerini aşabilirler. Ancak Yönetim Kurulunun belirleyeceği süre sonuna kadar piyasa yapıcılarının pozisyonlarını limitlere uygun hale getirmeleri zorunludur.

Pozisyon Limitlerindeki Aşımların Giderilmesi

Madde 50- Pozisyon limitlerinin müşteriler tarafından aşılması durumunda, aşımı izleyen ilk Borsa gününde üye, limiti aşan pozisyonlarını kapatması konusunda çerçeve sözleşmesinde öngörülen şekilde müşterisine bildirimde bulunur. Pozisyon limit aşımının üye tarafından müşteriye bildirimini izleyen ilk Borsa gününde aşımın giderilmemesi halinde bu durum, mesai bitiminden önce üye tarafından Borsaya bildirilir. Borsa, müşteriye bildirim yapılsın ya da yapılsın, bir Borsa gününden daha uzun süre limitleri aşan pozisyonları re'sen kapatabilir. Bu durumda hangi sözleşmelerin kapatılacağına Borsa karar verir.

Müşterinin pozisyon limitlerini aştığı hususunda üye tarafından bilgilendirilmemesi, limit fazlası kısmın Borsa tarafından re'sen kapatılmasını engellemez.

Pozisyon limitlerinin Borsa tarafından değiştirilmesi neticesinde, daha önceden alınan pozisyonlar nedeniyle veya Borsa tarafından gerçekleştirilen pozisyon transferleri sonucunda limitlerin üye ve/veya hesap bazında aşılması durumunda, Borsa tarafından verilen süre içerisinde limit aşımını giderilir. Verilen süre içerisinde limit aşımının giderilmemesi durumunda, bu maddenin birinci ve ikinci fıkraları uyarınca işlem yapılır.

Korunma Amacıyla Yapılan İşlemler

Madde 51- Halihazırda tutulan veya gelecekte alınması beklenen bir pozisyonla ilgili olarak, spot piyasadaki fiyat hareketlerinin neden olacağı finansal zarar riskini azaltmak amacıyla Borsada işlem yapılması, korunma amacıyla yapılan işlemidir.

Korunma amacıyla yapılan işlemlerde farklı teminat ve pozisyon limitleri uygulanması kararlaştırılabilir. Bu durumda, korunma amacıyla yapılmış olarak kabul edilecek işlemlerin taşınması gereken şartları belirlemeye Borsa yetkilidir.

Fark ve Strateji Pozisyonu İçin Emirler

Madde 52- Fiyat ilişkilerinden kar elde etmek amacıyla, eşzamanlı olarak, bir hesap adına aynı veya benzer dayanak varlık üzerine düzenlenmiş bir sözleşmenin bir vadesinde uzun pozisyon, diğer vadesinde kısa pozisyon alınması ya da aynı opsiyon sözleşmesinin farklı vade ve kullanım fiyatı seviyesinden alım ve satımın yapılması fark işlemidir. Belirli bir finansal sonucu elde etmek amacıyla birbirleriyle ilişkili farklı sözleşmelerin eşanlı olarak alınması ve/veya satılması strateji işlemleridir.

Borsa, fark ve strateji işlemine imkan verecek emirlerin işlem sistemine girilmesine imkan sağlayabilir.

Üye İşlem Sınırları

Madde 53- Yönetim Kurulu, üyelerin alabilecekleri pozisyon sayısını veya yapabilecekleri işlem hacmini; Sermaye Yeterliliği Tabanına, Garanti Fonuna yatırdıkları tutara, teminat olarak bulundurduğu kıymetlere veya diğer göstergelere bağlı olarak belirlemeye yetkilidir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Müşteri Emirlerinin Alınması ve Tasfiyesi

Müşteri Emrinin Alınması ve Kaydedilmesi

Madde 54- Üye, müşteri emirlerini, Kurulun Aracı Kuruluşların Türev Araçların Alım Satımına Aracılık Faaliyetlerinde Düzenleyecekleri Belgeler ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğinde belirtilen şekilde almak ve kaydetmekle mükelleftir.

Müşteri Emirlerinde Bulunması Gereken Hususlar

Madde 55- Müşteri emirlerinde, Kurulun Aracı Kuruluşların Türev Araçların Alım Satımına Aracılık Faaliyetlerinde Düzenleyecekleri Belgeler ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğinde emir formunda bulunması öngörülen bilgiler yer alır. Emirlerde fiyat ve miktar veya bunların belirlenme şekli ile emrin geçerlilik süresi hiçbir şüpheye mahal bırakmayacak şekilde açıkça yer alır.

Emirlerin Geçerlilik Süresi

Madde 56- Müşterilerden alınan emirlerin geçerlilik süresi üye ile müşteri arasında serbestçe belirlenir.

Ancak, Borsaya iletilen emirlerin Borsada geçerlilik süresini Borsa belirler veya bu sürenin emri veren tarafından belirlenmesine imkan sağlayabilir. Bu durumda emirler, emri verenin talebi doğrultusunda günlük olarak veya belirli bir tarihe kadar geçerli olarak verilebilir. Emirlerin belirlenen süre içinde gerçekleşmemesi durumunda emirler geçerliliklerini kendiliğinden yitirir.

Müşteri Emirlerinde Fiyat ve Miktar Belirleme Şekilleri

Madde 57- Müşteriler, Borsa üyesine verdikleri emirlerinde alım veya satım fiyatları ile miktarlarını kendileri belirleyebilecekleri gibi bu konularda üyeyi serbest de bırakabilirler.

Müşteri emirlerinde alım veya satım fiyatları “piyasa fiyatlı”, “limitli”, “uzlaşma fiyatlı” ya da “zarar durdurmalı” olmak üzere dört türlü belirlenebilir.

a) Piyasa Fiyatlı Emir: Piyasada o an için mümkün olan en iyi fiyattan başlayarak alım veya satım yapılmasını öngören emirdir.

b) Limitli Emir: Alım veya satımın müşteri tarafından belirlenmiş sabit bir fiyattan gerçekleştirilmesini öngören emirdir. Limitli alım emrinde, piyasa fiyatından veya piyasa fiyatının altındaki fiyattan; limitli satım emrinde ise piyasa fiyatından veya piyasa fiyatının üstündeki fiyattan işlem yapılabilir.

c) Uzlaşma Fiyatlı Emir: İlgili günde oluşan uzlaşma fiyatı üzerinden gerçekleştirilmek üzere verilen emirdir.

d) Zarar Durdurmalı Emir: Mevcut bir pozisyonla ilgili olarak piyasadaki fiyatların aleyhte gelişmesi halinde, zararın sınırlandırılması amacıyla verilen ve fiyatların belirli bir düzeye ulaşması halinde piyasa fiyatlı veya limitli emir haline gelen emir türüdür.

Müşteri emirlerinde yukarıda sayılanların dışında da fiyat belirleme yöntemleri kullanılabilir.

Taahhütlerini Yerine Getirmeyen Müşteriler İle İlgili Yaptırımlar

Madde 58- Yönetim Kurulu, taahhütlerini yerine getirmemek fiilini tekrarlayan gerçek veya tüzel kişi müşterilerin emirlerinin Borsa üyeleri tarafından kabul edilmemesi kararı alabilir. Bu kararlar Borsa bülteni ile duyurulur. Bu kararların yayımlanmasından sonra üyeler, ilgili müşterinin pozisyonunu veya riskini azaltacak emirler dışındaki emirlerini kabul edemez.

Mütemerrit Müşterilerden Emir Kabul Edilmemesi

Madde 59- Üyeler, bu Yönetmelik uyarınca yatırması gereken teminatları süresi içinde yatırmayan müşterilerinden, riskin artmasına yol açacak şekilde pozisyon almaya yönelik yeni emirleri kabul edemez.

Müşteri Emirlerini Reddetme Hakkı

Madde 60- Üyeler, müşterilerin verecekleri alım satım emirlerini, kısmen veya tamamen kabul etmemek hakkına sahiptir. Emirlerin kabul edilmemesi durumunda üye, neden belirtme zorunluluğu olmaksızın bu durumu müşterilerine veya onların temsilcilerine emri aldığı anda bildirmekle mükelleftir.

Müşterilerin Borsadaki İşlemleri Hakkında Bilgilendirilmesi

Madde 61- Sözleşmelerin alınıp satılmasına ilişkin olarak verilen emirler gerçekleştirildikten sonra üyeler, Kurulun Aracı Kuruluşların Türev Araçların Alım Satımına Aracılık Faaliyetlerinde Düzenleyecekleri Belgeler ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğinde belirtilen şekilde müşterilerini bilgilendirir.

Teminat tamamlama çağrısına uyulmaması veya bu Yönetmelikte öngörülen diğer nedenlerle pozisyonları üye veya Borsa tarafından re'sen kapatılan müşterilere gerçekleştirilen işlemler hakkında üyeler tarafından ivedilikle bilgi verilir.

ALTINCI BÖLÜM

Teminat ve Teslimat İle İlgili Hükümler

İşlem Teminatları

Madde 62- Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinde, sözleşme hükümlerinin yerine getirilmesini sağlamak amacıyla müşteriler, aldıkları veya almak istedikleri her pozisyon için üyeye, üyeler de kendileri veya müşterileri adına aldıkları veya almak istedikleri her pozisyon için Takas Merkezine bu Yönetmelik hükümlerine göre teminat yatırmak zorundadırlar.

İşlem teminatları başlangıç ve sürdürme teminatı olarak iki kademe tespit edilir.

İşlem teminat tutar ve oranları ile teminata kabul edilebilecek kıymetler, bunların değerlendirme katsayısı ve teminat yatırma süreleri gibi hususlar, sözleşmenin asgari unsurlarında belirlenenler hariç olmak üzere, Borsanın uygun görüşüyle Takas Merkezince belirlenir. Üye veya hesap bazında değişik oran ve tutarlarda farklı teminat belirlenebilir.

Bu Yönetmelik ve sözleşme hükümleri uyarınca üyelere tevdi edilmesi gereken işlem teminatları, iade edilmesi gerektiğinde aynen değil misli olarak iade edilir. Bu teminatlar, bu Yönetmelik ve sözleşme hükümlerine göre nakit dışı olanları nakde çevirme ve bunlarla açık pozisyonlardan oluşan zararları karşılama dahil olmak üzere teminatlar üzerindeki tüm tasarruf haklarının Takas Merkezine geçmesini ve Takas Merkezi tarafından kullanılmasını sağlayacak şekilde üye tarafından müşterilerden teslim alınır ve aynı şekilde Takas Merkezine tevdi edilir. Üye tarafından müşteri adına Takas Merkezine tevdi edilen teminatların, başkaca her hangi bir işleme veya incelemeye gerek olmaksızın bu madde hükmüne uygun olarak tevdi edildiği kabul edilir ve Takas Merkezi, söz konusu varlıklar üzerinde bu Yönetmelik ve sözleşme hükümlerine göre tasarruf edebilir. Müşteri varlıklarının bu madde hükmüne uygun olarak üye tarafından teslim alınmamasından doğan tüm hukuki sorumluluk ilgili üyeye ait olup bu nedenle Takas Merkezine her hangi bir sorumluluk yüklenemez. Bu şekilde Takas Merkezinde bulunan işlem teminatları münhasıran sözleşmelerden kaynaklanan müşteri yükümlülüklerinin tasfiyesi amacıyla kullanılır, üyenin veya müşterilerin diğer yükümlülükleri nedeniyle kullanılamaz.

Belirli bir sözleşme grubunun riski azaltacak şekilde bir hesapta tutulması durumunda alınacak teminat tutarında bu Yönetmelikte belirtilen esaslar çerçevesinde indirim yapılabilir. Teminatların bu şekilde belirlenmesi "portföy bazında teminatlandırma" olarak adlandırılır.

Başlangıç Teminatı

Madde 63- Başlangıç teminatı, pozisyon açılırken, yatırılması zorunlu olan tutardır. Gün içinde tutulan pozisyonlar için de gerekli görülmesi durumunda başlangıç teminatı kısmen veya tamamen istenebilir. Bu teminatın tutarı, sözleşme bazında belirlenir ve bu Yönetmelik hükümleri uyarınca değiştirilebilir.

Borsa, işlemler gerçekleşmeden önce yeterli teminatın varlığını şart koşabilir.

Portföy bazında teminatlandırma yönteminin kullanılması durumu saklıdır.

Sürdürme Teminatı ve Teminat Tamamlama Çağrısı

Madde 64- Sürdürme teminatı, piyasadaki günlük fiyat hareketleri karşısında güncelleştirilen teminat tutarlarının ve teminat olarak bulundurulması gereken varlık kompozisyonunun koruması gereken alt düzeydir. Hesapların güncelleştirilmesi neticesinde vadeli işlem veya opsiyon sözleşmelerinde değer kaybı veya diğer nedenlerle mevcut teminatın sürdürme teminatının altına düşmesi durumunda, Takas Merkezi tarafından teminat tamamlama çağrısı yapılarak Takas Merkezinde tutulan teminat tutarı ve bunun kompozisyonu başlangıç teminatı seviyesine çıkarılır veya ayarlanır.

Sürdürme teminatının zamanında sağlanmasını temin için müşteri ve ilgili üyenin talebi halinde bankaların otomatik ödeme sisteminden faydalanılabilir. Bu durumda teminat tamamlama çağrısı bu hizmeti veren bankaya yapılır ve ilgili üyeye bilgi verilir. Sürdürme teminatının sağlanması amacıyla verilen bu imkan kredilendirme amacıyla kullanılamaz.

Teminat tamamlama çağrıları Takas Merkezi tarafından elektronik ortamda yapılabilir. Takas Merkezinin bu çağrıyı göndermesi durumunda üyenin başkaca bir ihbar ve bildirim gerek kalmaksızın çağrıyı aldığı kabul edilir.

Olağanüstü Durum Teminatı

Madde 65- Bu Yönetmeliğin ilgili hükümleri çerçevesinde, olağanüstü durumlarda ilave teminat talep edilebilir.

Asgari Teminat

Madde 66- Genel Yönetmeliğin 45 inci maddesi uyarınca SPK, piyasa koşullarındaki gelişmeleri dikkate alarak, gerektiğinde başlangıç ve sürdürme teminat oranlarına ya da tutarlarına asgari bir sınır getirebilir. Bu durumda, Borsa üyeleri, en az SPK tarafından belirlenen oran ve tutarı karşılayacak başlangıç ve sürdürme teminatını müşterilerinden talep etmek zorundadır.

Teminatların Yatırılacağı Banka

Madde 67- İşlemlerle ilgili her türlü teminatın yatırılması için Takas Merkezi tarafından bir veya birden fazla banka ve hesap belirlenebilir. Teminatların yatırılacağı banka veya bankalarla ilgili işlem esasları Takas Merkezi tarafından belirlenir ve Borsa bülteninde ilan edilir.

Teminatların Toplanması ve Müşteri Varlıklarının Muhafazasında Üyelerin Yetki ve Görevleri

Madde 68- Üyeler, en az Takas Merkezinin ilgili sözleşmeler nedeniyle kendilerinden talep ettiği tutar kadar teminatı müşterilerinden talep etmek zorundadır.

Herhangi bir müşteri hesabındaki mevcut teminat miktarının sürdürme teminatının altına inmesi durumunda üye, ilgili müşteriden çerçeve sözleşmede belirtilen şekilde, hesabın başlangıç teminatı miktarına ulaşmasını sağlayacak tutar kadar teminat talebinde bulunur.

Herhangi bir müşterinin teminat tamamlama çağrısına ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmemesi durumunda, ilgili müşterinin pozisyonlarının bir kısmı veya tamamı üye tarafından ters işlem ile tasfiye edilebilir.

Borsada işlem yapılması nedeniyle müşteriler tarafından üyelere tevdi edilen varlıklar, öncelikle bu sözleşmelerden kaynaklanan müşteri yükümlülüklerinin tasfiyesi amacıyla kullanılır. Söz konusu tutarlar, üyenin sorumlulukları veya müşterinin diğer yükümlülükleri nedeniyle kullanılamaz.

Müşteri yükümlülüklerinin tasfiyesi amacıyla, bu madde uyarınca müşteri varlıklarının üye tarafından kullanılması durumunda üye, varlıkların makul değerleri üzerinden nakde çevrilmesi için gereken özeni göstermekle yükümlüdür.

Üyenin, müşteri teminatlarının muhafazası ve takibinde Yönetmelik hükümlerine aykırı işlem yapması durumunda oluşacak zararın giderilmesini teminen, Takas Merkezi sırasıyla, söz konusu üyenin ve/veya ilgili takas üyesinin teminat açığı bulunan pozisyonlarının, bunların açığı karşılamaması durumunda takas üyesinin ve/veya üyenin kendi pozisyonlarının kısmen veya tamamen kapatılmasını veya Borsanın uygun görüşüyle başka bir üyeye devredilmesini isteyebilir.

Üyeler, müşterileri ile yapacakları sözleşmelerde, teminatların yatırılması, teminat tamamlama çağrısının yapılma şekil ve usulü, teminat yatırılmaması durumunda ortaya çıkacak temerrüt halinde uygulanacak hükümlere ilişkin olarak bu Yönetmelikte ve kendilerinin Takas Merkezi ile yaptıkları sözleşmelerde yer alan hususlara paralel hükümlere yer verebilir.

Teminatların Nemalandırılması

Madde 69- Takas Merkezine yatırılan nakit işlem teminatları günlük olarak Takas Merkezi tarafından nemalandırılır. Nemalandırmaya ilişkin esaslar Borsanın uygun görüşüyle Takas Merkezi tarafından belirlenir. Nemaların işleme tabi tutulmasında, Takas Merkezinin yasal yükümlülükleri dikkate alınır.

Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmelerinde Teslimat Sürecinin Tamamlanması

Madde 70- Fiziki teslimatın öngörüldüğü sözleşmelerde, teslimata ilişkin hususlar sözleşmede belirtilir. İlgili sözleşmede hüküm bulunmayan hallerde bu Yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

Fiziki teslimatı öngören sözleşmelerde son işlem gününden sonra açık pozisyonlar için kısa pozisyon sahipleri teslimatı yapmakla, uzun pozisyon sahipleri de teslimatı kabul edip gerekli ödemeleri yapmakla yükümlüdür.

Teslimat yapacak taraf bu talebini, sözleşmede öngörülmesi halinde son işlem gününden önce de ilgili üye vasıtasıyla Takas Merkezine bildirebilir. Takas Merkezi teslimat taleplerini uzun pozisyon sahipleri arasında tahsis ederken, en eski sözleşmeyi esas alabileceği gibi, tesadüfi seçim yöntemini de kullanabilir. Takas Merkezi, üyelerine teslimata ilişkin bilgileri süresi içerisinde iletir.

Teslimat yeri ve teslim edilecek varlıkların kalitesi, sözleşme şartlarında belirtilen alternatifler arasından kısa pozisyon sahibi tarafından belirlenir. Uzun pozisyon sahibi teslimatı bu şekilde kabul etmek zorundadır.

Teslimat işlemlerinde depo ücreti son teslimat gününe kadar satıcıya, son teslimat gününden sonra alıcıya aittir.

Teslimata taraf üyeler, teslimatın tüm aşamalarından sorumludur. Üyelerin teslimata ilişkin sorumluluğu Takas Merkezinin teslimatın gerçekleştiğini bildirmesi ile son bulur. Teslimatın bu Yönetmelik çerçevesinde gerçekleşmesi ile birlikte Takas Merkezi ve Borsanın yükümlülükleri sona erer.

Teslimat sırasında taraflar arasında, malın kalitesinin ve teslim şartlarının sözleşmede belirtilen hükümlere uygunluğu konusunda çıkacak ihtilaflarda bu Yönetmelikte belirtilen komitelerin kararları nihaidir. Bu karar uyarınca işlem yapılmasıyla Borsanın, Takas Merkezinin ve üyenin sorumlulukları sona erer. Alıcının ve satıcının Borsaya, Takas Merkezine ve üyeye karşı talep hakkı bulunmaz.

Teslimat işlemleri Takas Merkezi tarafından yürütülür. Takas Merkezi, teslimatın düzenli bir şekilde gerçekleşebilmesi için, teslimat süresinde gerekli teminatları almak, faturaların tanzimine ve teslimata nezaret

etmek gibi teslimatın güvenli bir şekilde gerçekleşebilmesi için gerekli tedbirleri almakla görevli ve yetkilidir. Takas Merkezi, teslimatla sonuçlanan sözleşmelerde, satın alma için gerekli nakdin teslim tarihinden önce yatırılmasını isteyebilir.

Teslimat sürecinde, katma değer vergisi gibi ilgili varlığın satış fiyatı üzerinden alınan vergi ve vergi benzeri diğer kesintilerin oranlarında meydana gelen değişikliklerde takip edilecek uygulama Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Borsa teslimat sürecinin bir kısmını veya tamamını kendisi ve/veya görevlendireceği kişi veya kurumlar eliyle yürütebilir.

Depolar

Madde 71- Teslimat yapılacak depolar Borsa tarafından belirlenir. Borsa bu yetkisini Takas Merkezine devredebilir. Bu Yönetmelik kapsamında teslim yeri olarak belirlenen depoları işletenler, bu Yönetmelik hükümlerine uyacaklarına dair, Borsaya ve Takas Merkezine hitaben, içeriği Borsa tarafından belirlenen bir taahhütname verirler. Depolar, teslim konularının beyan edilen kalite ve miktarda olmasından sorumludur. Borsa Depoya teslim edilecek varlıkların sigortalanmasına ilişkin esasları belirleyebilir.

Takas Merkezi veya Borsa depoları teftiş edebilir. Depo işletmecileri teftiş ile ilgili her türlü yardımı yapmakla mükelleftir. Depo işletmecileri, teftiş sonucunda tespit edilen aksaklıkları kendilerine tanınan sürede gidermekle yükümlüdür.

Borsa veya Takas Merkezi teslimat yeri olarak belirlenen depoları gerektiğinde değiştirebilir.

Bu maddede sayılan şartlara ve gerekli görülen diğer hususlara Borsa veya Takas Merkezi ile depolar arasında yapılacak sözleşmede yer verilir.

Opsiyon Sözleşmelerinde Teslimatla İlgili Özel Durumlar

Madde 72- Opsiyon sözleşmelerinde teslimat, opsiyonun tipine göre vade sonunda veya vade sonundan önceki herhangi bir günde opsiyonun alıcısı tarafından ilgili üyeler vasıtasıyla talep edilebilir. Üyeler, müşterilerinden aldıkları talepleri Takas Merkezi tarafından belirlenen süre içinde Takas Merkezine bildirmekle yükümlüdür.

Teslimat Ücreti

Madde 73- Üyeler ve müşterileri, teslimata gitmeleri halinde Borsanın uygun görüşüyle Takas Merkezi tarafından belirlenen teslimat ücretini ödemekle yükümlüdürler.

YEDİNCİ BÖLÜM

Takas Merkezi ve Garanti Fonu

Takas

Madde 74- Takas; Borsada gerçekleşen işlemlerle ilgili olarak ortaya çıkan sorumlulukların Takas Merkezinin, alıcı (uzun pozisyon sahibi) karşısında satıcı (kısa pozisyon sahibi), satıcı karşısında alıcı konumuna geçmesi suretiyle, bu Yönetmelik ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde yerine getirilme sürecidir.

Takas Merkezinin Seçimi, Takas Sistemleri ve Yapılacak Sözleşme

Madde 75- Takas Merkezi, Borsa bünyesinde oluşturulabileceği gibi, bir banka veya takas kuruluşu da Takas Merkezi olarak görevlendirilebilir. Bu konuda düzenleme yapmaya ve karar vermeye, Borsanın görüşünü alarak SPK yetkilidir. Borsa işlemlerini yürüten Takas Merkezi, Yönetim Kurulunun kararı ve SPK'nın onayı ile değiştirilebilir.

Borsa dışında bir kurumun Takas Merkezi olarak belirlenmesi durumunda, Borsa ile Takas Merkezi arasında her iki kurumun hak, yükümlülük ve yetkilerinin belirleneceği bir sözleşme yapılır. Bu durumda, seçilen kurum bu Yönetmelikte takasla ilgili iş ve işlemlerin yürütülmesine ilişkin Takas Merkezine verilmiş tüm yetki ve sorumlulukları devralır. Düzenlenecek sözleşmede bu Yönetmeliğe aykırı hususlara yer verilemez.

Bu Yönetmelikte yer alan hükümler, aksi belirtilmedikçe, Takas Merkezinin Borsa dışında bir kurum tarafından seçilmesi ve takasın seçilen kurumun kendi kaynakları dışındaki kaynaklarla garanti edilmesi durumunu esas almaktadır. Takas Merkezi takası diğer kaynaklara ek olarak kendi kaynaklarından garanti edebilir. Bu durumda teminatların takibi ve takasla ilgili diğer iş ve işlemlerin taraflar arasında dağılımı Borsa ile Takas Merkezi arasında yapılacak sözleşmede gösterilir. Kurul bu sözleşmede değişiklik yapılmasını isteyebilir.

Takas sürecine ilişkin işlemler ve düzenlemeler, Takas Merkezi lehine haklar ve/veya Takas Merkezine karşı yükümlülükler oluşturduğunda bunlar, Borsa lehine haklar ve/veya Borsaya karşı doğmuş yükümlülükler olarak kabul edilir.

Takas Merkezi görevinin Borsa tarafından yürütülmesi durumunda, bu yönetmelikte resen veya Borsanın uygun görüşü ile Takas Merkezi tarafından yürütüleceği öngörülen iş ve işlemler Borsa tarafından yerine getirilir. Bu durumda, Yönetmelikte Takas Merkezine yapılması öngörülen bildirimler de Borsaya yapılır.

Takas Merkezinin Görev ve Yetkileri

Madde 76- Bu Yönetmeliğin diğer maddelerinde belirtilenlere ilave olarak Takas Merkezinin görev ve yetkileri aşağıda belirtilmiştir:

- a) Bu Yönetmelikteki esaslar çerçevesinde takas işlemlerini yürütmek,
- b) Garanti Fonunu idare etmek Garanti Fonuna ilişkin defter kayıt ve bilgileri tutmak, ve Garanti Fonuna katılım tutarı ile ilgili tavsiyede bulunmak,
- c) Takas işlemleri çerçevesinde Garanti Fonundan gerekli ödemeleri yapmak,
- d) Garanti Fonundan yapılan ödemeler nedeniyle oluşan alacağı tahsil için gerekli işlemleri yürütmek,
- e) Teminat olarak kabul edilebilecek kıymetler ve bunların temini, tahsili, tamamlama sürecine ilişkin esasları Borsanın uygun görüşünü almak suretiyle belirlemek,
- f) Teminat tamamlama çağrısı yapmak ve teminat tutarının yeniden istenen seviyeye süresi içinde çıkartılmasını sağlamak,
- g) Bu Yönetmelikte tanımlanmış olağanüstü durumların varlığı halinde olağanüstü durum teminatı yatırılmasını sağlamak, Borsa tarafından belirlenen açık pozisyonların kapatılmasını veya ilgili teminatların başka üyeye transfer edilmesini sağlamak,
- h) Teminatları toplamak ve idare etmek, gerektiğinde bunları nakde çevirerek hak sahiplerine ödemek,
- i) Teminatları değerlemek,
- j) Temerrüt esaslarının belirlenmesinde tavsiyelerde bulunmak,
- k) Üyelerin temerrüdü durumlarında bu Yönetmelikte öngörülen tedbirleri almak,
- l) Başlangıç ve sürdürme teminatlarının düzeyi konusunda tavsiyelerde bulunmak,
- m) Hesapları güncelleştirmek ve bununla ilgili nakit ve varlık transferlerini yapmak,
- n) Teslimat taleplerini pozisyon sahipleri arasında tahsis etmek,
- o) Teslimatla ilgili bilgileri üyelere süresi içinde bildirmek,
- p) Teslimatın düzenli bir şekilde gerçekleştirilmesi için bu Yönetmelikte öngörülen işlemleri yürütmek,
- r) Borsada işlemlerin yapılmasını sağlamak üzere hesap açmak,
- s) Takas üyelerinin takas üyeliğine ilişkin yükümlülüklerini yerine getirme konusunda finansal yeterliliğine ilişkin herhangi bir olumsuz durum tespit etmesi halinde Borsayı bilgilendirmek,
- t) Opsiyon primi tahsilatını ve ödemesini gerçekleştirmek,
- u) Borsada gerçekleştirilen işlemlerin takası kapsamında gerekli tüm iş ve işlemleri yapmak.

Takas Merkezinin Merkezi Muhatap Olması

Madde 77- Borsada gerçekleştirilen işlemlerde Takas Merkezi, sözleşmelerin alıcısına karşı satıcı ve satıcısına karşı alıcı konumunu üstlenerek sözleşmelerdeki tüm hak ve yükümlülüklerin sorumluluğunu bu Yönetmelikte belirlenen kural ve sınırlar çerçevesinde üzerine almış olur. Her sözleşmenin bir satıcı ve bir de alıcı tarafı bulunduğundan, Takas Merkezi her takas günü sonrasında sıfır net pozisyona sahip olur. Takas Merkezinin merkezi muhatap olması, sözleşmeler ile ilgili garanti sınırını değiştirmez ve teslimatta nihai müşterilerin birbirleriyle muhatap olmasını engellemez.

Takas Merkezinin Mali Sorumluluk Sınırları

Madde 78- Takas Merkezinin bu Yönetmelik çerçevesindeki Takas Merkezi garantisi nedeniyle mali sorumluluğu, bu Yönetmelikte öngörülen kaynaklarla sınırlı olmak üzere ve bu Yönetmelikte belirtilen esaslar çerçevesinde, sözleşmelerin takası sırasında taraflardan her biri için karşı tarafın yerini almasından kaynaklanan tutar kadardır.

Takas Merkezi garantisi, sadece Takas Merkezinde açılan hesaplar ve bu hesaplarda izlenen sözleşmelerle sınırlıdır.

Garanti işleminde aksi Borsaca kararlaştırılmadıkça teminatlar ve garanti fonu kullanılır. Bunun yanında bu yönetmelik hükümleri çerçevesinde, söz konusu garanti için banka ve diğer finansal kurumların taahhüdü ve sigorta gibi kaynaklar ayrı ayrı veya birlikte kullanılabilir. Kullanılacak kaynaklardaki değişiklikler Borsa Bülteninde yayımlanır.

Takas Esasları

Madde 79- Borsada gerçekleştirilen işlemlerden doğan yükümlülüklerin taraflarca yerine getirilmesinin sağlanması Takas Merkezi aracılığıyla yapılır.

Temerrüt durumunda, Takas Merkezi bu amaçla alınmış teminatlar ve Garanti Fonuna başvurur. Garanti Fonundan karşılanmayan tutarlar için Takas Merkezinin kendi kaynaklarına başvurulamaz. Takasın diğer kaynaklar ve Takas Merkezinin kendi kaynaklarından garanti edilmesi yönteminin uygulanmaya konulması durumu saklıdır.

Sözleşmelerin takasının garanti edilmesi için alınan teminatlar ve Garanti Fonu sadece Borsada gerçekleşen işlemler nedeniyle Takas Merkezinde açılan hesaplarla ilgili temerrütlerde kullanılır. Üyelerin diğer işlemlerinden kaynaklanan yükümlülüklerinin karşılanmasında Takas Merkezinde teminat olarak tutulan tutarlara müracaat edilemez.

Takas Merkezi, takas üyesi olmayan üyelerin diğer üyelere karşı yükümlülüklerinden, müşterilerin, Borsa ve takas üyelerine karşı yükümlülüklerinden ve üyelerin müşterilerine karşı yükümlülüklerinden sorumlu tutulamaz.

Uzlaşma Fiyatı Belirlenme Şekli

Madde 80- Uzlaşma fiyatının belirlenme şekli sözleşmede gösterilir. Sözleşmede yer alan uzlaşma fiyatı belirleme yönteminden daha etkin başka yöntemlerin ortaya çıkması durumunda Yönetim Kurulu, sözleşmede yer alan uzlaşma fiyatı belirleme yöntemini değiştirebilir.

Uzlaşma fiyatı komitesi seans sırasında gerçekleşen işlemlerden hesaplanan uzlaşma fiyatını gerek görürse seansın bitiminden sonraki 15 dakika içinde değiştirme yetkisine sahiptir. Bu süre gerekirse Genel Müdür tarafından uzatılabilir.

Ayrıca yeterli miktarda işlem olmaması durumunda, uzlaşma fiyatı komitesi bekleyen emirleri, diğer vadelerde gerçekleşen fiyatları ve spot fiyatı dikkate alarak yeni bir uzlaşma fiyatı belirleyebilir.

Hesapların Güncelleştirilmesi

Madde 81- Hesaplar, uzlaşma fiyatı esas alınarak Takas Merkezi tarafından güncelleştirilir. Güncelleştirme işlemi, uzlaşma fiyatının belirlenmesi sonrasında pozisyonların uzlaşma fiyatı üzerinden değerlendirilme tabii tutularak hesaplara yansıtılmasıdır.

Güncelleştirme işleminin seansın sonunda yapılması esas olmakla birlikte, aşırı fiyat dalgalanmaları ve diğer olağanüstü durumların ortaya çıkması durumunda, Borsanın isteği üzerine seans içinde de Borsa tarafından belirlenecek fiyatlar üzerinden yapılabilir.

Hesapların güncelleştirilmesiyle oluşan değişiklikler sonucunda, bir hesaptaki tutarın teminat olarak bulunması gereken aşırı tutarı aşması halinde, aşan kısım hesap sahibi tarafından çekilebilir. Daha sonraki fiyat değişimleri nedeniyle ilave teminat yatırılmasının gerekli olması durumunda, Takas Merkezi önceki ödemeler nedeniyle sorumlu tutulamaz. Güncelleştirilme sonucunda teminat açığının ortaya çıkması durumunda, bu Yönetmeliğin ilgili maddeleri uyarınca teminat tamamlama çağrısı yapılır.

Hesap Dökümü

Madde 82- Takas Merkezi, gün sonu itibarıyla gün içinde Borsada gerçekleşen işlemler ve hesapların güncelleştirilmesi bilgileri çerçevesinde teslimat yükümlülükleri, hesaplardaki hareketler, nakdi ve gayri nakdi teminat bakiyeleri, tahsil edilecek alacak ve ödenecek borç bakiyesi gibi bilgileri tasnifli bir şekilde hazırlar ve üyelere iletir. Bu döküm, takas işlemleri ve üyelerin kendi iç kayıtları açısından bağlayıcıdır. Bu dökümler elektronik ortamda üyelere gönderilebilir.

Garanti Fonu ve Kullanımı

Madde 83- Takas üyelerinin Borsada sözleşme alım satımından kaynaklanan yükümlülüklerini Takas Merkezine karşı yerine getirmemeleri durumunda bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde kullanılmak üzere Borsa tarafından Garanti Fonu oluşturulur. Takas üyelerinin Garanti Fonuna yapacakları katkının tutarı Borsa tarafından belirlenir. Yönetim Kurulu, birden fazla Garanti Fonu oluşturulmasına karar verebilir.

Garanti Fonu, Takas Merkezi tarafından temsil ve idare edilir. Garanti Fonundaki nakit varlıklar Takas Merkezi tarafından nemalandırılır.

Garanti Fonuna takas üyelerince yapılacak ödemelerin zamanının belirlenmesi, yatırılacak kıymetlerin tespiti, değerlemesi, tahsili, Garanti Fonunun yönetilmesi ve fonun kullanımına ilişkin esaslar, Borsanın uygun görüşü alınarak Takas Merkezi tarafından düzenlenir. Takas Merkezi de kendi kaynaklarından bu fona karşı taahhütte bulunabilir.

Garanti Fonundaki varlıklar, sadece fonun kuruluş amacı çerçevesinde kullanılabilir. Bu varlıklar, üyelerin diğer yükümlülükleri için her ne surette olursa olsun kullanılamaz, bu fonun kuruluş amacı çerçevesinde kullanımına kısıtlama getirilemez.

Garanti Fonunun bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde kullanılması veya diğer nedenlerle eksilmesi durumunda, takas üyelerinden ilave katkı yapılması istenebilir.

Garanti Fonunun İzlenmesi ve Fondan Ödeme Yapılmasına İlişkin Esaslar

Madde 84- Garanti Fonunda bulunan varlıklar ve bu varlıkların getirileri katkı yapanlar bazında izlenir. Takas üyeliğinden ayrılan üyenin Garanti Fonundaki payı, ayrılma tarihinde Borsada mevcut açık sözleşmelerin vadesinde, Garanti Fonunun potansiyel ödeme yükümlülükleri de dikkate alınmak ve ödenmesi gereken vergi ve diğer yasal yükümlülükler indirilmek suretiyle iade edilir veya ödenir. Bu kapsamda yapılacak iade veya ödemeler, Garanti Fonuna katılım esnasında yatırılan kıymetlerin aynen iadesi şeklinde olmayabilir. Ödenecek kıymetlerin türü ve tutarını belirlemeye Takas Merkezi yetkilidir. Üyelikten ayrılma tarihinden sonra gerçekleşse dahi, takas garantisi kapsamında ödeme yapılması gerekliliği ortaya çıktığında, henüz iade edilmemiş katılım payları diğer üyelerin katılım payları ile aynı şekilde kullanılır.

Garanti Fonundan temerrüt nedeniyle ödeme yapılması durumunda, ilk önce mütemerrit olan üye veya üyelerin payından ödeme yapılır. Bunu aşan kısım, diğer üyelerin katkılarıyla orantılı olarak Garanti Fonundan karşılanır. Yönetim Kurulu bu konuda düzenleme yapmaya yetkilidir. Yapılan ödemenin mütemerrit üyenin payından yüksek olması durumunda, söz konusu fark Garanti Fonunun alacağı olarak değerlendirilir. Takas Merkezi bu alacağın tahsili için gerekli kanuni takipleri yapmaya yetkilidir.

Garanti Fonundan takas garantisi nedeniyle yapılacak ödemeler zaman önceliği esas alınarak yapılır. Daha önce gerçekleşmiş temerrütler tamamen tasfiye edilmedikçe, bir sonraki günün temerrütleri için ödeme yapılamaz. Ancak bir gün içindeki temerrüt tutarının Garanti Fonunun tutarını aşması durumunda ödemeler, temerrüt tutarıyla orantılı olarak yapılır.

Takas Garantisi Veren Üye İle Takası Garanti Edilen Üye Arasındaki İlişki

Madde 85- Takası garanti edilen üye ile takası garanti eden üye arasında takas garantisi verilmesine ve buna ilişkin hükümlerin yer aldığı bir sözleşme yapılması zorunludur. Bu sözleşmede, takası garanti edilen üyenin aldığı pozisyonlarla ilgili işlem teminatlarının tamamlanması, pozisyon limitlerindeki aşımaların giderilmesi ve bu Yönetmelikte düzenlenen diğer hususlar hakkındaki tarafların hak, yükümlülük ve yetkileri yer alır. Borsa, sözleşmede zorunlu olarak yer alması gereken bazı hükümler belirleyebileceği gibi, tarafların kendi aralarında serbestçe yapacakları sözleşmelere ilave olarak asgari koşulların yer aldığı standart bir sözleşme imzalanmasını da öngörebilir.

Yapılan sözleşmelerin ve bu sözleşmede yapılacak değişikliklerin bir örneği Borsaya ve Takas Merkezine gönderilir. Yönetim Kurulu veya Takas Merkezi gerekli görmesi durumunda, taraflardan sözleşmede değişiklik yapılmasını veya sözleşmenin iptalini isteyebilir.

Borsa takas garantisi veren üye ile takası garanti edilen üyeler arasındaki operasyonel ilişki ve çalışma şeklinde asgari koşulların sağlanmasını talep edebilir. Bu kapsamda Borsa, iletilen emirlerin ve gerçekleştirilen işlemlerin, pozisyonların, teminatların ve risklerin takas garantisine veren üye ile takası garanti edilen üye arasında karşılıklı veya tek taraflı olarak bildirimi, izlenmesi ve kontrolü konusunda düzenlemeler yapmaya yetkilidir.

Üyenin Takas Garantisi Vermesi ve Bu Garantinin Kapsamı

Madde 86- Takası garanti eden üye, içeriği Takas Merkezince belirlenecek ve garanti ettiği üyenin Borsadaki tüm işlemlerini kayıtsız şartsız garanti ettiğini belirten bir taahhünameyi Borsaya ve Takas Merkezine verir. Bu taahhünamedeki takas garantisinin kapsamı, Takas Merkezinin talebi ve Borsanın onayıyla genişletilebilir.

Takas garantisi vermekle, takası garanti eden üye takası garanti edilen üyenin Borsada gerçekleştirdiği işlemler nedeniyle Takas Merkezine karşı oluşan yükümlülüklerinden müşterek borçlu ve müteselsil kefil olarak sorumlu hale gelir. Takas garantisi, takası garanti edilen üyenin Borsada gerçekleştirmiş olduğu işlemler neticesinde Takas Merkezine ödemekle yükümlü olduğu teminat, komisyon, faiz ve benzeri ödemeler ile kar veya zarar tutarının kayıtsız şartsız ödenmesini kapsar. Garantiye bir üst sınır konulamaz. Garanti süresiz olarak verilir. Bu garanti çerçevesinde, Takas Merkezinin ilk talebi üzerine takası garanti eden üye kayıtsız şartsız ödeme yapmakla yükümlüdür. Takası garanti edilen üyenin Borsa dışı işlemleri bu garanti kapsamı dışındadır.

Takas Merkezi, takas üyesinin yükümlülüğünü yerine getirmemesi halinde, takas üyesinin Takas Merkezi nezdindeki kendisine ait olduğu belirlenen diğer hak ve alacakları ile varlıklarına bu yükümlülüklerin tasfiyesi amacıyla başvurabilir.

Birden fazla genel takas üyesinin bir Borsa üyesine takas garantisi vermesi durumunda, ortak takas garantisi veren her takas üyesi, garanti edilen üyenin işlemlerinden müteselsilen sorumlu olur.

Genel takas üyesi, takasını garanti ettiği üyelerin temerrüde düşmesi durumunda, konuyu derhal Takas Merkezi ve Borsaya bildirir.

Takas Merkezine yatırılması gereken tutarlarda Takas Merkezi üyesinin temerrüde düşmesi durumunda, Takas Merkezi ilgili takas üyesi hakkında kanuni takip yapmaya yetkilidir. Temerrüdün takası garanti edilen üyeden kaynaklanan kısmı için, takası garanti eden üye tarafından yükümlülüğün karşılanmaması halinde, Takas Merkezi takası garanti eden üye ile birlikte takası garanti edilen üye için de kanuni takip başlatabilir.

Takas Merkezi, Borsada gerçekleştirilen işlemler nedeniyle yatırılması gereken teminatların ve diğer ödentilerin yatırılmasını doğrudan takası garanti eden üyeden isteyebilir.

Takas Merkezi, Borsada gerçekleşen işlemlerle ilgili bildirimleri doğrudan takası garanti eden üyeye yapabilir veya takası garanti edilen üyenin işlemleri hakkında bilgilerin takası garanti eden üye vasıtasıyla tevdi edilmesini talep edebilir.

Takas Merkezi, Borsada gerçekleşen işlemler nedeniyle takası garanti edilen üyeye verilmesi gereken varlıkları doğrudan takası garanti eden üyeye aktarabilir. Bu durumda Takası garanti eden üye, bu tutarları takasını garanti ettiği üyeye zamanında aktarmakla yükümlüdür. Takas Merkezi bu tutarların takası garanti edilen üyeye aktarılmasından sorumlu değildir. Takas Merkezi, takası bir başka üye tarafından garanti edilen üyelerin Borsa işlemleri nedeniyle oluşan alacaklarını, takası garanti eden üyenin kabulü koşuluyla, takası garanti eden üyenin hesaplarını kullanmadan doğrudan bu üyeye aktarabilir. Bu durumda, takası garanti eden üyeye bilgi verilir.

Takas Üyesi Tarafından Takas Garantisinin Kaldırılması

Madde 87- Garanti veren takas üyesi, Borsanın ve Takas Merkezinin onayını almak kaydıyla, herhangi bir üye için verdiği garantiyi kaldırabilir. Bu garanti, ilgili üyenin açık pozisyonlarının başka bir üyeye devredilmesi veya tasfiyesi halinde kaldırılabilir. Takas üyesinin garanti kaldırma talebinden sonra garantisi kaldırılmak istenen üyenin yeni pozisyon açması kısıtlanabilir.

Takas Garantisi Nedeniyle Yapılan Ödemeler

Madde 88- Takası garanti eden üye, takas garantisi nedeniyle Takas Merkezine yaptığı ödemeleri Takas Merkezinden talep edemez. Bu tutarlar, takası garanti edilen üyeden alacak olarak değerlendirilir.

Takası Garanti Eden Üyenin Bilgi Alma Hakkı

Madde 89- Takası garanti eden üye, takasını garanti ettiği üyeden, Borsada gerçekleştirilen işlemlerle ilgili bilgileri talep etme hakkına sahiptir. Taraflar arasında yapılacak sözleşmelerde bunun aksi kararlaştırılmaz.

Üyelerin Finansal Açından Zor Durumda Kalmaları

Madde 90- Gerek kendisi gerekse müşterileri adına açık pozisyon taşıyan üyelerin finansal zorluk veya ödeme güçlüğü içinde bulunduğu Borsa veya Takas Merkezince tespiti üzerine, sözleşmelerin düzenli bir şekilde tasfiye edilmesi ve teslimatın yapılması için Borsa ilgili üye hakkında aşağıdaki kararları almaya yetkilidir:

- Açık pozisyonların ve bunlara ilişkin teminatların başka bir üyeye veya üyelere transfer edilmesi,
- Yeni pozisyon açılmasının yasaklanması,
- Mevcut pozisyonların kapatılması,
- Garanti Fonuna ilave ödeme yapılması veya Borsa ve Takas Merkezine ilave teminat yatırılması,
- Mevcut sözleşmeler ile ilgili olarak ilave teminat yatırılması,
- Takas üyesinin değiştirilmesi veya birden fazla takas üyesi ile anlaşma yapılması,
- Takas sürecinin bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde sona erdirilmesine yönelik Borsa ve Takas Merkezi tarafından gerekli görülebilecek diğer tedbirlerin alınması.

Pozisyon Transferi

Madde 91- Aşağıdaki durumların gerçekleşmesi halinde, Takas Merkezinin önerisi ve Yönetim Kurulunun kararı ile üyelerin pozisyonları diğer bir takas üyesine transfer edilebilir:

- İki veya daha fazla üyenin birleşmesi,
- Bir takas üyesinin takas üyeliğinden çekilmesi veya çıkarılması,
- Takas üyesi olmayan bir üyenin takas üyesi olması,
- Borsa üyesinin işlemlerinin geçici veya sürekli olarak durdurulması veya askıya alınması,
- Bir takas üyesinin verdiği takas garantisini kaldırması,
- Takas garantisi veren üyenin değişmesi,
- Takas üyesinin yükümlülüklerini yerine getirememesi veya finansal durumunun zayıfladığına ilişkin emarelerin ortaya çıkması,
- Takas Merkezinin kabulü ve haklı gerekçelerin varlığı şartıyla müşterinin talebi ve diğer olağanüstü haller.

Transfer işlemi, Takas Merkezi tarafından tutulan kayıtlar üzerinden, ilgili teminat hesaplarıyla birlikte yapılır. Transfer işlemi sonrasında yeni duruma göre ilgili üyeler kendi kayıtlarını güncelleştirirler. Pozisyon transferi gerçekleştirmeden önce her iki takas üyesi bu durumla ilgili Takas Merkezine ve teminatların yatırılacağı bankaya bilgi vermek zorundadır.

Üyelerden kaynaklanan maddi hata olması veya transfer sonucunda ilgili hesapta daha az açık pozisyonun kalacak olması durumunda tarafların talebi üzerine pozisyon transferi Genel Müdürlük kararıyla da yapılabilir.

Pozisyon transferi, transfer edilecek üyenin kabulü halinde yapılabilir. Transfer işlemi ile ilgili diğer esaslar Yönetim Kurulu tarafından düzenlenir.

Takas Merkezi Ücretleri

Madde 92- Takas Merkezinin vermiş olduğu hizmetlere uygulanacak ücret tarifesi, Borsanın uygun görüşü alınarak Takas Merkezince belirlenir ve SPK onayı ile yürürlüğe girer.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Temerrüt Hali ve Giderilmesi

Teminatla İlgili Temerrüt

Madde 93- Temerrüt, Borsada gerçekleşen işlemler ve açık pozisyonlar nedeniyle Takas Merkezine yatırılması gereken teminat ve diğer tutarların süresi içerisinde yatırılmaması halidir. Gerekli tutarı süresi içerisinde yatırmayan üyeler, başka bir ihbara gerek kalmaksızın temerrüde düşmüş sayılır.

Temerrüt halinde uygulanacak diğer müeyyideler ve uygulamaya ilişkin esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Fiziki Teslimat Öngören Sözleşmelerde Teslimat Anında Tarafların Temerrüdü

Madde 94- Bu Yönetmelikte belirtilen olağanüstü durumlar hariç olmak üzere, teslimata konu varlıkların, sözleşmede belirtilen süre içerisinde, belirtilen yerlerde, gerekli kalite ve miktarda, sözleşmelerde belirtilen belgelerle birlikte ve sözleşmede yer alan diğer hükümleri taşıyıcı şekilde hazır olmaması, bunlar hazırlanırken teslimatı kabul etmekle yükümlü olan tarafın gerekli nakdi veya Takas Merkezinin kabul edeceği diğer varlıkları hazır bulundurmaması temerrüt olarak adlandırılır. Temerrüt halinde takip edilecek yol sözleşmede belirtilmemişse bu Yönetmelikteki hükümler uygulanır.

Temerrüdün oluşması durumunda, karşı üye durumu derhal Takas Merkezine bildirir.

Temerrüt halinde esas olarak, ilgili varlığın Takas Merkezi veya Takas Merkezinin uygun göreceği kişi veya kurumlar tarafından satın alınması veya satılması suretiyle temerrüt giderilir. Bunun yanında, temerrüt durumunda tarafların talebi veya Takas Merkezinin gerekli görmesi halinde, ilgili varlığın satın alınması veya satılması yerine, uzlaşma fiyatları esas alınarak bulunacak farkın taraflar arasında transferi suretiyle de temerrüt hali giderilebilir.

Mütemerrit taraf, temerrüt nedeniyle karşı tarafın Takas Merkezinin ve Borsanın uğradığı zararı karşılamak zorundadır. Ayrıca mütemerrit tarafa sözleşmenin karşı tarafına ödenmek üzere ilgili sözleşmenin son işlem gününde oluşan uzlaşma fiyatları dikkate alınarak hesaplanacak tutarın azami %10'u tutarında ceza verilebilir. Ceza tutarını belirlemeye Yönetim Kurulu yetkilidir. Yönetim Kurulu bu yetkisini ilgili komitelere veya Genel Müdüre devredebilir.

Üyelerin Temerrüdü Halinde Takas Merkezinin Yapacağı İş ve İşlemler

Madde 95- Temerrüt halinde, Takas Merkezi, teminat olarak alınan varlıkları ihbarda bulunmaksızın nakde çevirebilir. Müşteri varlıklarının ayrıştırılabilmesi durumunda, müşteri hesapları için tutulan varlıkların nakde çevrilmesinden elde edilen tutar, üyenin ilgili müşteri hesaplarından kaynaklanan teminat eksikliğini, üyenin kendi işlemleri için hesabında bulunan varlıkların nakde çevrilmesinden elde edilen tutar ise üyenin kendisi ve müşterilerinin işlem ve hesaplarından kaynaklanan teminat eksikliğini gidermek için kullanılır.

Teminatların nakde çevrilmesiyle ilgili olarak Takas Merkezi veya Borsa hiçbir sorumluluk altına girmez.

Bir üye temerrüde düştüğünde, üyenin işlem teminatları, Garanti Fonundaki katkıları ve Borsa nezdindeki tüm varlıkları ve alacakları, yerine getirilmemiş yükümlülüğün ifası için kullanılır. İlgili üye, temerrüt durumunda bahsi geçen varlıklar ve elde edilmiş gelirlerin Takas Merkezi tarafından yükümlülüğünün ifa edilmesi amacıyla herhangi bir ihtar ve ihbara gerek kalmaksızın kullanılacağını ve tüm bu hususlarda gecikmeye neden olabilecek davranış ve fiillerde bulunmayacağını imzalayacağı Takas Üyeliği Taahhünamesi ile kabul etmiş sayılır.

Takas üyesi olmayan üyelerin yükümlülüklerini yerine getirmemeleri durumunda, pozisyonları ilgili takas üyesi, Borsa veya Takas Merkezi tarafından re'sen kapatılabilir.

Ters işlemle kapatılmayan pozisyonlara ilişkin tarafların yükümlülükleri ve temerrüt durumları devam eder.

Temerrüt Halinde Uygulanacak Faiz

Madde 96- Temerrüt faiz oranı Yönetim Kurulu tarafından belirlenir ve SPK tarafından onaylanır. Temerrüt halinde uygulanacak oranlar temerrütte kalınan süre ve mazeretler esas alınarak farklılaştırılabilir.

Teminatların Temerrüt Nedeniyle Kullanılmasında Sıra

Madde 97- Temerrüt nedeniyle teminatlara başvurulması gereğinin ortaya çıkması durumunda, hangi varlıkların öncelikle kullanılacağını Takas Merkezi belirler.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Olağanüstü Durumlar ve Alınacak Tedbirler

Olağanüstü Durumlar

Madde 98- Borsada işlemlerin dürüst ve düzenli şekilde gerçekleşmesini engelleyen veya gelişimini tamamlaması durumunda işlemlerin dürüst ve düzenli bir şekilde gerçekleşmesini engelleyebileceği makul bir şekilde tahmin edilebilen tüm işlem ve gelişmeler ile beklenmedik diğer olaylar olağanüstü durum olarak kabul edilir. Olağanüstü durumun varlığı Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Sayılanlarla sınırlı olmaksızın aşağıdaki durumlar olağanüstü durumlara örnek olarak verilmiştir:

a) Borsada gerçekleşen işlem veya oluşan fiyatların, Kanununun 47 nci maddesinin A bendinin 1, 2 ve 3 numaralı alt bentlerinde belirtilen suçların kapsamına girebileceğinin Yönetim Kurulu tarafından karara bağlanması,

b) Sözleşmelerin düzenli olarak ifa edilmesini engelleyebilecek şekilde, bir veya birlikte hareket eden birden fazla kişi ve/veya kurumun sözleşmelerde teslim edilebilir dayanak varlığa oranla fiyatları etkileyebilecek büyüklükte pozisyon alması veya dayanak varlıkta fiyatları etkileyebilecek bir kontrole sahip olması (baskı kurma), kısa pozisyon sahiplerinin çok yüksek bir fiyat farkı ödemeksizin pozisyonlarını kapatacak istekli karşı taraf bulamamaları (karışıklık) veya kısa pozisyon sahiplerinin yüksek fiyat ödemek suretiyle pozisyonlarını kapatma zorunda kalmaları (sıkıştırma),

c) Bir veya birlikte hareket eden birden fazla kişinin ve/veya kurumun Borsa tarafından belirlenenden aşırı derecede daha fazla pozisyon sahibi olmaları,

d) Ödeme sisteminde oluşacak aksaklıklar, üyeler ve açık pozisyon taşıyan müşteriler hakkında iflas davası açılması ve bu davaların makul bir süre içinde kapatılmasının mümkün görülmemesi veya üyelerin geniş çaplı temerrüde düşmesi, kamu kuruluşları veya hükümetler tarafından alınan ve Borsada işlem gören sözleşmeleri doğrudan etkileyen kararlar gibi Borsada gerçekleşen sözleşmelerin ifasını ve Borsa işlemlerini önemli derecede etkileyen işlem ve olayların vukuu bulması,

e) İlgili kurumlar tarafından dayanak varlığın ithalatının, üretiminin veya ticaretinin yasaklanması, standartlarının değiştirilmesi, dayanak varlığın tedavülden kaldırılması veya dayanak varlığın elde edilmesinin piyasa şartları dışında engellenmesi,

f) Kötü hava şartları, deprem, yangın, su basması, savaş, terörist saldırılar, elektrik kesintisi, iletişim hatlarında meydana gelen arızalar, bilgisayar sistemlerinin arızalanması, takas sisteminin gecikmesi, verilerin işlenmesinde güçlüklerin ortaya çıkması nedeniyle Borsa işlemlerinde aksama meydana gelmesi,

g) Fiziki teslim öngören sözleşmelerde, sözleşmenin vadesinde teslim edilecek varlığın miktarının kısıtlı olması.

Olağanüstü Durumlarda Uygulanacak Hükümler

Madde 99- Olağanüstü durumların ortaya çıkması durumunda, Borsada işlemlerin dürüst ve düzenli yapılmasını sağlamak amacıyla, Borsa tarafından olağanüstü durumun niteliğine göre aşağıdaki tedbirlerden uygun görülenlerden biri veya birkaçı birlikte alınabilir:

- Müşteri ve/veya üyelere özgü yeni pozisyon limitlerini belirlemek,
- Üyelerin mali yükümlülükleriyle ilgili şartları artırmak,
- İşlemlerin sadece mevcut pozisyonların kapatılmasına yönelik olarak yapılmasını istemek,
- İlave teminat istemek,
- Sözleşmelerin vade tarihini uzatmak veya kısaltmak,
- Teslim tarihi ve/veya teslim şartlarını değiştirmek,
- Fiyat limitlerini değiştirmek,
- Açık pozisyonların kapatılmasını veya ilgili teminatlar dahil olmak üzere açık pozisyonların başka bir üyeye transferini istemek ve sözleşmenin uzlaşma fiyatını belirlemek,
- Sözleşme işlem saatlerini uzatmak, kısaltmak veya değiştirmek, seansın açılış ve kapanış saatlerini değiştirmek, işlemleri durdurmak veya kısıtlamak,
- Olağanüstü durumun vukuu bulunduğu ana kadar yapılmış veya bu andan sonra yapılacak sözleşmelerde geçerli olmak üzere ödenecek paranın miktarını veya alınacak dayanak varlığın kalitesini değiştirmek,
- Teslimatı geciktirmek,
- Teslim edilecek varlığın kısıtlı olması durumunda, teslimin gecikmeli olarak yapılmasına veya Yönetim Kurulunun belirlediği bir fiyattan nakdi ifanın yapılmasına karar vermek.

Bu madde uyarınca üyeden veya bir müşterisinden yapılması istenen işlemlerin verilen süre içerisinde yapılmaması durumunda, Borsa veya Takas Merkezi tarafından yerine getirilmesi mümkün olan işlemler, başkaca bir bildirim ve merasime gerek olmaksızın Borsa veya Takas Merkezi tarafından re'sen yerine getirilir.

Olağanüstü durumlarda uygulanan tedbirler Kurula ve Takas Merkezine bildirilir.

Açık Pozisyonların Tamamının Kapatılması

Madde 100- Savaş, büyük çaplı terör, önemli bir doğal afet, dayanak varlıkla ilgili olarak devletin piyasaya müdahalesi gibi nedenlerle Borsada işlem gören sözleşmelerin dayanak varlıklarının spot piyasa fiyatında olağanüstü değişim olduğunda Yönetim Kurulu ilgili varlığa dayalı olan veya bu varlıkla ilgili diğer varlıklara dayalı olan sözleşmelerdeki tüm açık pozisyonların veya açık pozisyonların belirli bir kısmının, söz konusu olağanüstü durumun ortaya çıkmasından önceki en son uzlaşma fiyatı üzerinden kapatılmasına karar verebilir.

Açık pozisyonların tamamının kapatılmasının gerekmesi halinde bu durum Kurula bildirilir.

Sözleşme Bazında İşlemleri ve Seansı Geçici Olarak Durdurma Yetkisi

Madde 101- Olağanüstü durumlar nedeniyle sözleşme bazında işlemleri ve/veya seansı geçici olarak durdurmaya yetkili birimleri ve geçici durdurma sürelerini belirlemeye Yönetim Kurulu yetkilidir.

Seansın geçici olarak durdurulması durumunda nedenleri ile birlikte SPK'ya derhal bilgi verilir ve durum Borsa Bülteninde ilan edilir.

Borsa Faaliyetlerinin Geçici Olarak Durdurulması

Madde 102- Olağandışı menfi gelişmelerin olması halinde, Borsanın faaliyetlerinin geçici olarak durdurulmasına karar verilebilir.

Borsanın faaliyetlerinin beş güne kadar geçici olarak durdurulmasına karar alma yetkisi Yönetim Kuruluna aittir.

Yönetim Kurulunun talebi üzerine Borsanın faaliyetlerinin bir aya kadar durdurulmasına karar almak SPK'nın yetkisindedir.

SPK'nın talebi üzerine, Borsanın faaliyetlerinin bir ay ve daha uzun süreli durdurulmasına karar almaya ilgili Bakan yetkilidir.

İşlemlerin İptali

Madde 103- Aşağıdaki şartların varlığı halinde, bir veya daha fazla Borsa üyesinin başvurusu üzerine ya da re'sen, teşekkül eden fiyatlar ve bu fiyatlar üzerinden gerçekleşen işlemler Borsa tarafından iptal edilebilir.

- a) Fiyat teşekkül etmesi ve gerçekleşen alım satım işlemlerinin belirlenmesi sırasında işlem sisteminde maddi hata oluşması,
- b) Sözleşme fiyatının dürüst ve düzenli piyasa şartları dışında belirlenmesi,
- c) Bu Yönetmeliğin ilgili maddelerinde belirtilen olağanüstü durumların ortaya çıkması ve bu durumları gidermeye yönelik olarak bu Yönetmelikte alınan tedbirlerin yetersiz kalması,
- d) Olayların gelişiminden işlemlerin hatalı olduğunun açıkça belli olması.
- Bu maddenin (d) bendindeki işlemler tarafların birlikte başvurusu üzerine Genel Müdür veya yetkilendireceği birim tarafından, diğer hallerde Yönetim Kurulu tarafından re'sen iptal edilebilir.

ONUNCU BÖLÜM

Disiplin Cezaları

Disiplin Cezaları

Madde 104- Borsada düzeni veya dürüstlüğü bozan ya da Borsa işlerine hile karıştıran, Borsa işlerinin açık, düzenli ve dürüst yürütülmesine ilişkin mevzuata ve alınan kararlara uymayanlarla, bu Yönetmelik hükümlerine aykırı davrandığı tespit edilen Borsa üyeleri, üye temsilcileri ve üye temsilci yardımcılarını hakkında fiilin mahiyet ve önemine göre aşağıda sayılan disiplin cezalarından bir veya birkaçı uygulanır:

- a) Uyarı: İlgiliye, yükümlülük ve davranışlarında daha dikkatli ve itinalı hareket etmesi gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.
- b) Kınama: İlgilinin yükümlülük ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir.
- c) Para cezası: Sorumluların, kesin kararın ilgililerce tebellüğ edildiği tarihten itibaren en geç 5 iş günü içinde ödemeleri gereken ve Yönetim Kurulu tarafından belirlenen meblağdır.
- d) Borsa üyeliğinden, üye temsilciliğinden veya üye temsilci yardımcılığından geçici çıkarma: Cezası kesinleşen Borsa üyesi adına, üç ayı aşmamak üzere, Yönetim Kurulunca fiilin mahiyet ve önemine göre belirlenecek, geçici bir süre içinde doğrudan doğruya veya dolaylı olarak bir veya birden fazla piyasa veya pazarda Borsaca uygun görülenlerin dışındaki borsa ve takas işlemlerinin yapılamaması, üye temsilcilerinin ve üye temsilci yardımcılarının temsilcilik sıfatlarının üç aya kadar kaldırılmasıdır.
- e) Borsa üyeliğinden, üye temsilciliğinden veya üye temsilci yardımcılığından sürekli çıkarma: Borsa üyeliği, üye temsilciliği veya üye temsilci yardımcılığı sıfatlarının bir daha kullanılmamak üzere geri alınmasıdır.

Disiplin Cezalarını Gerektiren Fiil ve Hareketler

Madde 105- Bu Yönetmelikte sayılan disiplin cezalarının uygulanmasını gerektiren fiil ve hareketler aşağıda yer almaktadır.

- a) Uyarı:
- 1) Borsada, belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde kayıtsızlık ve dikkatsizlik göstermek,
  - 2) Üyelik görev ve sorumluluklarına karşı kayıtsızlık göstermek veya bunları yerine getirmemek,
  - 3) Meslek onuruna veya meslek kurallarına uymayan hareketlerde bulunmak,
  - 4) Borsanın itibarını zedeleyici sözler sarfetmek,
  - 5) Müşteriler ile olan ilişkilerinde terbiye ve nezakete aykırı harekette bulunmak.
- b) Kınama:
- 1) Borsada, belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde ihmali bulunmak,
  - 2) Borsanın itibarını zedeleyici asılsız beyan veya yayımda bulunmak,
  - 3) Borsanın çalışma düzenini bozmak,
  - 4) İş münasebetinde bulunduğu kişiler hakkında kötü muamelede veya haksız ithamda bulunmak,
  - 5) Borsa dışında, Borsa üyeliğinin gerektirdiği itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak.

Bir defa uyarı cezası verildikten sonra bu Yönetmelikte cezaların sicilden silinmesi için belirlenen süre içinde aynı cezayı gerektiren yeni bir fiil işlemesi halinde ilgiliye kınama cezası verilebilir.

- c) Para cezası:
- 1) Borsa usul ve esaslarının yerine getirilmemesinde kasıtlı davranmak,
  - 2) Borsaya, Takas Merkezine ve müşterilere karşı taahhütlerini zamanında tam olarak yerine getirmemek,
  - 3) İşlem gören sözleşmeler hakkında gerçeğe aykırı ve yanıltıcı beyanlarda bulunmak,
  - 4) Defter ve kayıtları usulüne uygun olarak veya hiç tutmamak,
  - 5) Borsa işleriyle ilgili hesap ve işlemleri, denetime yetkili elemanların denetlemesine müsaade etmemek, bu görevlilere kolaylık göstermemek ve yardımda bulunmamak.

Bir defa kınama cezası verildikten sonra bu Yönetmelikte cezaların sicilden silinmesi için belirlenen süre içinde aynı cezayı gerektiren yeni bir fiil işlemesi halinde ilgiliye para cezası verilebilir.

- d) Borsa üyeliğinden ya da üye temsilciliği veya üye temsilci yardımcılığından geçici çıkarma:

1) Borsa, Takas Merkezi ve üye görevlilerine saldırıda bulunmak, küfretmek, onları alenen tehdit etmek, tehdit ve tahkir edici sözler kullanmak,

2) Borsa üyelerini ve görevlilerini sırf zor duruma düşürmek için veya kendi kusurunu örtmek amacı ile Borsaya ait belgeleri gizlemek,

3) Borsada işlemlerin dürüst ve düzenli oluşumunu engelleyecek iş ve işlemlerde bulunmak.

Bir defa para cezası verildikten sonra bu Yönetmelikte cezaların sicilden silinmesi için belirlenen süre içinde aynı cezayı gerektiren yeni bir fiil işlemesi halinde ilgiliye Yönetim Kurulu kararıyla geçici çıkarma cezası verilebilir.

e) Borsa üyeliğinden ya da üye temsilciliği veya üye temsilci yardımcılığından sürekli çıkarma:

1) Gizli kalması Genel Kurulca veya Yönetim Kurulunca karara bağlanmış bilgi ve belgeleri açıklamak,

2) Borsa üyeliği ya da üye temsilciliği veya üye temsilci yardımcılığı sıfatı ile bağdaşmayacak hareketlerde bulunmak,

3) Borsa üyelerini ve görevlilerini sırf zor duruma düşürmek için veya kendi kusurunu örtmek amacıyla Borsaya ait belgeleri tahrif veya yok etmek, Borsada boykota kalkışmak veya hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanmak ya da hileli iflas gibi yüz kızartıcı bir suçtan dolayı mahkumiyet kararı kesinleşmiş olmak.

Bir defa geçici çıkarma cezası verildikten sonra bu Yönetmelikte cezaların sicilden silinmesi için belirlenen süre içinde aynı cezayı gerektiren yeni bir fiil işlemesi halinde ilgiliye Yönetim Kurulu kararıyla sürekli çıkarma cezası verilebilir.

Disiplin Kovuşturmasının Yürütülmesi

Madde 106- Disiplin komitesi, Genel Müdürlük tarafından havale edilen dosya üzerine disiplin işlemlerini aşağıdaki sıraya uygun olarak yürütür:

a) Soruşturmanın başlatılması

Komite, bu Yönetmelik hükümlerine aykırı davranışlar hakkında ihbar ve şikayetin başladığı tarihten itibaren en geç on iş günü içinde soruşturmaya başlar. Komite ihbar ve şikayeti geçerli bulmazsa, ilave adımların atılmasına gerek duymaksızın konuyu Yönetim Kuruluna sunar.

b) Savunma

İhbar ve şikayetin geçerli bulunması veya re'sen soruşturmanın başlatılması durumunda, yapılacak soruşturmada yazılı savunma istenmesi ve bu savunma için tebellüğ tarihinden itibaren en az onbeş iş günü süre tanınması zorunludur. Komite, hakkında soruşturma yapılan üyenin isteği üzerine veya re'sen kendisini veya temsilcilerini dinlemek üzere davet edebilir. Kabul edilebilir bir mazereti olmaksızın davete uymayanların dinlenmesinden vazgeçilir.

c) Soruşturmanın sonuçlandırılması

Komite ilgili dosyanın soruşturmasını tamamladıktan sonra onbeş iş günü içinde kararını yazılı olarak Yönetim Kurulunun onayına sunar.

Komite başkan ve üyeleriyle Yönetim Kurulu üyelerinin doğrudan veya dolaylı olarak kendileri veya kendileriyle ilgili kişiler ya da temsilcisi oldukları kuruluşlar hakkında yapılabilecek disiplin kovuşturmasına katılamaz ve oy kullanamazlar.

d) Yönetim Kurulu kararı ve tebliğat

Yönetim Kurulunun kararı, alındığı günü izleyen üç iş günü içinde iadeli taahhütlü mektupla ilgililerin bilinen adreslerine gönderilir veya elden imza karşılığı teslim suretiyle tebliğ edilir.

e) Cezaların kesinleşmesi

Disiplin cezaları, Yönetim Kurulu kararının ilgiliye tebliği tarihinden itibaren onbeş iş günü içinde SPK'ya başvurulmadığı takdirde kesinleşir. Yönetim Kurulu kararına karşı SPK'ya itiraz edilmesi halinde ceza, SPK kararının Yönetim Kurulu Başkanlığınca ilgiliye tebliğinden itibaren kesinleşir.

Disiplin Cezalarının Sicile Kaydı ve Tekerrüre Esas Süre

Madde 107- Disiplin cezalarına ait kararlar kesinlik kazanmadıkça uygulanamaz. Kesinlik kazanan disiplin cezaları ilgilinin siciline işlenir.

Kesin ihraç hariç, cezanın kesinleştiği tarihten itibaren bir yıl içinde herhangi bir disiplin suçu işlenmediği takdirde, sicile işlenen önceki cezalar tekerrürde esas alınmaz ve cezalar sicilden silinir.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Uyuşmazlıkların Çözümü

Uyuşmazlıkların Çözümü

Madde 108- Borsa üyeleri arasında veya Borsa üyeleri ile müşterileri arasında Borsa işlemlerinden doğan uyuşmazlıklar, bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar içinde çözümlenir.

Borsa işlemi; Borsada işlem yapmak amacıyla emir verilmesi, işlemlerin gerçekleşmesi, takası, sözleşme nedeniyle teslimat yapılması, bu işlemler nedeniyle teminat verilmesi, teminatların nemaları gibi Borsada kote edilen sözleşmelerin alım satımı için üyeler ile müşterileri arasında mutad olarak gerçekleşmesi beklenen iş ve işlemleri kapsar.

Zararların Karşlanması

Madde 109- Üyelerin müşterilerine, Borsanın diğer üyelerine, Borsaya ve Takas Merkezine verebilecekleri zararlar, sırasıyla;

- Üye tarafından kabul edildiği,
- Yönetim Kurulunca kararlaştırıldığı,
- Anlaşmazlık bir yargı organınca karara bağlandığı

durumlarda, anlaşmaya varılan veya kararlaştırılan meblağ süresi içinde veya sürenin belirtilmediği durumlarda Borsa tarafından belirlenecek makul bir süre içerisinde üye tarafından ödenmezse, üyelik teminatından mahsup yapılarak Borsa tarafından re'sen ödenir.

Uyuşmazlıkların Çözümünde Yetki

Madde 110- Borsaya getirilen uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Yönetim Kurulu yetkilidir. Bu konuda, Yönetim Kuruluna Uyuşmazlık Komitesi yardımcı olur.

Tutarı, SPK'nın belirleyeceği miktardan az olan uyuşmazlıkların çözümünde uyuşmazlık komitesinin bir üyesi yetkili kılınabilir.

Üyelerden Kaynaklanan Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri

Madde 111- Borsa üyeleri arasında Borsa işlemlerinden kaynaklanan uyuşmazlıkların Borsada çözümü zorunludur.

Müşterilerin, Borsa işlemleri nedeniyle Borsa üyeleri ile olan ihtilafları, başvuruları halinde, Borsada çözümlenir.

Tarafların yargı mercilerine başvuru hakkı saklıdır. Taraflarca yargı yoluna başvurulduğunda, dava sonuçlanıncaya kadar dosya işlemde kaldırılır.

Adli yargı yoluna gidilmesi durumunda, Borsa üyesi durumu öğrendiği tarihten itibaren üç iş günü içinde Borsaya bildirmek, nihai kararı da aynı süre içinde ibraz etmekle yükümlüdür.

Uyuşmazlıkların Çözümü İçin Başvuru

Madde 112- Uyuşmazlığın bu Yönetmelik hükümleri uyarınca işleme tabi tutulabilmesi için taraflardan birinin Borsaya yazılı müracaatı şarttır. Bu müracaatta, tarafların isim ve adresleri, ihtilafın konusu, maddi olaylar, talep, olayın gerçekleşme şekli ve talebi destekleyecek belge ve açıklamalara yer verilir.

İnceleme ve Karar

Madde 113- Uyuşmazlığa ilişkin müracaatın alınmasını takiben Genel Müdürlük ivedilikle, cevabını vermesi için dilekçe örneğini karşı tarafa tebliğ eder. Cevap için tebellüğ tarihinden itibaren 5 iş günü beklenir. Cevap geldikten veya bu süre geçtikten sonra dosya incelenmek üzere Uyuşmazlık Komitesine intikal ettirilir veya Genel Müdürlükçe konunun yeterince açık olduğu kanaatine varılır ise dosyanın ilk Yönetim Kurulunda görüşülmesi ve karara bağlanması sağlanır.

Yönetim Kurulunun kararlarına karşı kararın taraflara tebliğini izleyen 10 iş günü içinde Borsa kanalıyla SPK nezdinde itirazda bulunulabilir. SPK'nın uyuşmazlıkları çözümlenmeye dair kararları nihaidir. Bu kararlara karşı idari yargı mercilerine başvurulabilir.

Tutarı, SPK tarafından belirlenen miktarın altında kalan anlaşmazlıklarda, Borsanın verdiği karara SPK nezdinde itiraz edilemez.

Sulh Olma ve Şikayetten Vazgeçme

Madde 114- Uyuşmazlık konusunun Borsaya intikal ettirilmesinden sonra, tarafların her zaman sulh yoluyla anlaşmaları mümkündür.

Sulh yoluyla anlaşma halinde, taraflar durumu derhal Genel Müdürlüğe bildirmek zorundadırlar.

Şikayet eden, incelemenin her safhasında talebinden kısmen veya tamamen feragat edebilir.

Bu durumlarda, Yönetim Kurulu uyuşmazlık dosyasının işlemde kaldırılmasına karar verir. Feragat edilen ihtilaf, tekrar şikayet konusu yapılmaz.

Tebliğat ve Uyuşmazlıkla İlgili Kayıtlar

Madde 115- Uyuşmazlık konusunda verilen kararlar, tarafların başvuru dilekçesinde gösterilen adreslerine gönderilecek iadeli taahhütlü mektupla veya elden imza karşılığı teslim suretiyle tebliğ olunur.

Borsada, uyuşmazlık konuları, taraflar, bilgi ve belgeler, verilen kararların özetleri düzenli olarak özel bir dosyada 5 yıl süreyle saklanır.

Ücret

Madde 116- Yönetim Kurulu, uyuşmazlıkların çözümü ile ilgili masrafları karşılamak üzere başvuru sahibinden ücret talep edebilir.

ONİKİNCİ BÖLÜM

Komiteler

Komitelerin Oluşturulması, Yetkileri ve Sorumlulukları

Madde 117- Borsada, işlerin gerektirdiği sayıda komite oluşturulabilir. Komitelerin kuruluşu, ilgası ve çalışma esasları Yönetim Kurulu tarafından belirlenir ve Borsa Bülteninde duyurulur. Komiteler en az üç kişiden oluşur.

Komitelerin oluşturulmasında asil üye sayısı kadar yedek üye seçilir. Asil üyelerin komiteden ayrılması durumunda Genel Müdür yedek üyeler arasından atama yapar. Bu durumda Genel Müdür tarafından yapılan atamalar yapılacak ilk Yönetim Kurulunun bilgisine sunulur.

Komite başkanları Yönetim Kurulu tarafından seçilir. Başkanın herhangi bir nedenle görevde olmadığı durumlarda, başkanın belirlediği komite üyelerinden birisi başkana vekalet eder.

Aksi belirtilmedikçe komite üyeleri yerlerine yenisi seçilinceye kadar görevde kalır. Komite üyelerinin Borsa üyelerinden veya Borsa personelinden seçilmesi esastır. Uzmanlık gerektiren alanlarda bunlar dışından da komite üyesi seçilebilir.

Aksi belirtilmedikçe komiteler salt çoğunlukla toplanır ve kararlarını katılanların salt çoğunluğu ile alır. Eşitlik durumunda komite başkanının oy verdiği karar kabul edilmiş sayılır. Komite üyeleri diğer üyeler adına oy kullanamaz.

Komite başkanları, alınan kararları ve gerekli diğer belgeleri, sıhhatlerinden şüpheye yer bırakmayacak şekilde dosyalarda muhafaza etmekle ve Borsaya tevdi etmekle yükümlüdür. Borsa talep halinde sekreteryaya hizmetlerini yürütür.

Periyodik olarak veya belirli bir olayın ortaya çıkması sonucu yapılan toplantılar haricinde, komite üyelerine toplantı yeri, tarihi ve saati en az iki iş günü öncesinden komite başkanı tarafından bildirilir.

Komite üyelerine yapılacak bildirimlerde telefon, elektronik posta, telgraf, mektup veya komitenin belirleyeceği diğer haberleşme araçları kullanılabilir.

Üyelerden herhangi birinin karşı çıkması durumunda kararların alınması için toplantı yapılmasına gerek yoktur. Elektronik haberleşme imkanları kullanılmak suretiyle üyelerin toplantılara farklı mekanlardan katılması mümkündür.

Komite üyeleri, görevin gerektirdiği tarafsızlığı sağlamakla yükümlüdür.

İlişkili Konularda Kararlara Katılma Yasağı

Madde 118- Bu Yönetmelik çerçevesinde karar almaya yetkili komitelerde görevli olanlar, bu Yönetmelik çerçevesinde alınacak kararlarda, kendileri, üçüncü dereceye kadar kan ve sıhri hısımları ve temsil ettikleri üyelerle ilgili konularda yapılacak oylamalara katılamaz. Bu yasağın uygulanması sonucunda karar yeter sayısının sağlanamayacağına ortaya çıkması durumunda üyeler yakınlık durumlarının tutanağa geçirilmesi kaydıyla oy kullanılabilir.

Uyuşmazlık Komitesi ve Görevleri

Madde 119- Uyuşmazlık Komitesi, uyuşmazlıkların incelenmesinde ve sonuçlandırılmasında Yönetim Kuruluna yardımcı olur.

Uyuşmazlık komitesi, Yönetim Kurulunca seçilecek bir başkan ve iki üyeden meydana gelir. Yönetim Kurulu işlerin yoğunluğunu esas alarak birden fazla uyuşmazlık komitesinin kurulmasını kararlaştırabilir.

Uyuşmazlık komitesine seçilecek üyelerin yüksek öğrenim görmüş olmaları ve mali piyasalar konusunda mesleki tecrübeye sahip bulunmaları gerekir.

Komite en az iki üyenin hazır bulunmasıyla toplanır. Karar için en az iki olumlu oy gerekir. Çekimser oy kullanılamaz. Karşı oy kullanan üye, görüşünün gerekçesini kararda belirtmek zorundadır.

Komite, konu ile ilgili her türlü incelemeyi yapmaya, tarafları ve tanıkları dinlemeye yetkili olup, gerekli incelemeyi tamamladıktan sonra, uyuşmazlık konusunda bulduğu çözüm yoluna ilişkin görüşünü, dayanağını teşkil eden belgelerle birlikte yazılı olarak Genel Müdürlüğe sunar.

Komite, çalışmalarını kurul halinde yapar. Komitenin çalışmasında veya üyeler arasındaki iş bölümünde Komite başkanı yetkili ve sorumludur. Komite başkanı ilgili tüm bilgileri üyelerin incelemesine açık tutar.

Uyuşmazlık komitesi gerektiğinde taraflardan konuyla ilgili olarak ilave bilgi ve belge talep edebilir veya tarafları dinleyebilir.

Borsa Hukuk İşleri Müdürü Komitenin raportörlüğünü yapar.

Tutarı, SPK'nın belirlediği tutarın altında olan uyuşmazlıklara ve teslimattaki ihtilaflara ilişkin özel hükümler saklıdır.

Disiplin Komitesi

Madde 120- Üyeler, üye temsilcileri ve üye temsilci yardımcıları hakkında, bu Yönetmelik çerçevesinde disiplin soruşturmalarının yürütülmesinde ve disiplin cezalarının verilmesinde Yönetim Kuruluna yardımcı olmak üzere disiplin komitesi kurulur.

Disiplin komitesi, biri başkan olmak üzere üç üyeden oluşur.

Disiplin komitesine seçilecek üyelerin hukuk, iktisat, işletme veya maliye alanlarında yüksek öğrenim görmüş olmaları ve mali piyasalar konusunda mesleki tecrübeye sahip bulunmaları gerekir.

Disiplin komitesi üyelerinin görev süreleri 2 yıl olup, süresi bitmeden komite üyeliğinin sona ermesi halinde yedek üye yerini aldığı üyenin görev süresini tamamlar.

Komite, başkan veya vekilinin bulunmaması durumunda toplanamaz. Çekimser oy kullanılamaz. Karşı oy kullanan üye, görüşünün gerekçesini belirtmek zorundadır. Komite müzakereleri her toplantıda zapta geçirilir. Bu zabıt toplantıya katılan üyeler tarafından imzalanır. Disiplin komitesinin sekreteryası işleri Borsa tarafından yürütülür.

Uzlaşma Fiyatı Komitesi

Madde 121- Borsaya kote edilecek sözleşmelerin her biri için bir uzlaşma fiyatı komitesi Borsa Yönetim Kurulu tarafından oluşturulur. Uzlaşma fiyatı komitesi üyeleri Borsa Bülteninde ilan edilir.

Üyelik Komitesi

Madde 122- Borsada üyeliğe kabul konusunda Yönetim Kuruluna yardımcı olmak üzere en az 5 üyeden oluşan bir üyelik komitesi kurulmasına Yönetim Kurulu tarafından karar verilebilir.

Üyelerle İlişkiler Komitesi

Madde 123- Borsada, Borsa üyelerinin temsilcilerinden olmak üzere en az 5 üyeden oluşan üyelerle ilişkiler komitesi kurulur. Bu komitenin üyelerinin seçimi, yetkileri ve çalışma esasları Yönetim Kurulu tarafından düzenlenir.

Teslimat Komitesi

Madde 124- Borsada fiziki teslim öngören her bir sözleşme için bir teslimat komitesi kurulur. Biri Takas Merkezinden, biri Borsadan olmak üzere Teslimat Komitesi asgari üç kişiden oluşur.

Teslimat komitesinin görevleri aşağıda belirtilmiştir:

- Teslimi yapılacak malların sözleşmede belirtilen özelliklerde olmasını sağlayıcı önlemler almak,
- Teslim edilen mallarla ilgili olarak alıcı ve satıcı arasındaki ihtilafları karara bağlamak,
- Teslimat ücretleri konusunda Borsaya tavsiyede bulunmak,
- Teslimata nezaret edecek eksperler ve nezaret ücreti konusunda Borsaya tavsiyede bulunmak,
- Teslimde görevlendirilebilecek depolar ve bunların uyacakları esaslar hakkında Borsaya tavsiyede bulunmak
- Teslim edilebilir varlıklar arasındaki değişim faktörlerini belirlemek.

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Diğer Borsalarla İşbirliği

Madde 125- VOB, diğer borsalarla bilgi alış verişi, gözetim, denetim ve araştırma gibi konularda işbirliğinde ve ortak faaliyetlerde bulunabilir.

Borsanın Gelirleri

Madde 126- Borsanın gelirleri şunlardır:

- Borsa üyelerinden tahsil olunacak giriş aidatı,
- Borsa üyelerinden tahsil olunacak yıllık aidatlar,
- Disiplin cezası nedeniyle tahsil olunan paralar,
- Borsa payları,
- Borsa Yönetim Kurulunca belirlenecek sair aidat, ücret ve tarife payları,
- Sair gelir ve bağışlar.

Bu maddede belirtilen gelir kalemlerinin, sair gelir ve bağışlar dışında kalanların miktar ve oranları ile bunların tahsil zaman ve şekilleri Yönetim Kurulunca belirlenir. Bu gelir kalemlerinden giriş aidatı ve Borsa payı SPK onayı ile yürürlüğe girer.

Üyeliğe Giriş Aidatı

Madde 127- Borsa üyelerinden bir defaya mahsus olmak üzere, tutarı Yönetim Kurulu tarafından belirlenip SPK tarafından onaylanan giriş aidatı tahsil olunur. Giriş aidatı, üyeliğin kesinleşmesinden itibaren 10 iş günü içerisinde, Borsanın belirleyeceği banka hesaplarına yatırılır. Üyeliğe giriş aidatı yatırılmadan üyeler işlemlere başlayamazlar. Üyelikten ayrılma veya çıkarılma durumunda bu tutarlar geri ödenmez.

Yıllık Üyelik Aidatı

Madde 128- Borsa üyeleri Yönetim Kurulu tarafından belirlenen tutarda yıllık aidat öderler.

Borsa Payı

Madde 129- Üyeler tarafından gerçekleştirilen alım satım işlemleri üzerinden, üye, işlem ve sözleşme türü bazında Yönetim Kurulunca belirlenen ve SPK tarafından onaylanan miktar veya oranda Borsa tarafından bir pay alınır.

Birinci fıkradaki hükümler çerçevesinde, Borsa payı alınmaması veya Borsada gerçekleştirilen alım satım işlemleri esas alınarak aylık üyelik bedeli alınması veya diğer ücret yöntemleri kararlaştırılabilir.

Diğer Ücret, Komisyon ve Gider Karşılıkları

Madde 130- Bu Yönetmelikte belirtilen ücretlerden ayrı olarak Borsa üyelerden, sunduğu diğer hizmetlerle ilgili olarak, iletişim masrafları, Borsa binasını ve diğer kaynakları kullanım ücretleri ve diğer giderlere katılım payı talep edebilir.

Kurtaj

Madde 131- Üyeler, sözleşme bazında müşterileri adına yaptıkları işlemlerin sayısı veya toplam tutarı üzerinden, Genel Yönetmelikte belirlenen şekilde kurtaj ücreti alır.

Üyelik Teminatı ve Kullanımı

Madde 132- Üyeler, Borsa işlemleri dolayısıyla müşterilerine, diğer Borsa üyelerine, Borsaya ve Takas Merkezine verebilecekleri zararlara karşılık olmak üzere Takas Merkezine, Borsa tüzel kişiliği adına nakit veya nakde çevrilebilir kamu menkul kıymeti ya da vadesiz ve kayıtsız şartsız ödeme taahhüdünü içeren banka teminat mektubu şeklinde üyelik teminatı yatırmak zorundadırlar.

Üyelik teminatı, üyelik teminatının kullanımını gerektiren durumun ortaya çıkması durumunda herhangi bir ihbara gerek olmaksızın Borsa tarafından kullanılır. Kullanım nedeniyle eksilen tutarlar, Yönetim Kurulu tarafından verilen süre içerisinde tamamlanır.

Üyelik teminatı, Borsa üyeliğinden ayrılan üyeye, üyenin karar almaya yetkili organının, söz konusu teminatın kullanılmasına ilişkin herhangi bir durum veya aleyhine açılmış bir dava bulunmadığına dair noter tasdikli kararını ekleyeceği bir talep yazısı ile başvurması üzerine, ayrılma tarihini takip eden üçüncü ayın sonunda ödenir veya geri verilir.

Ancak Borsa işlemlerinden kaynaklanan ve Borsanın bilgisi dahilinde devam eden bir dava veya uyuşmazlığın olması durumunda söz konusu teminat dava veya uyuşmazlık sonuçlanıncaya kadar ödenmez veya geri verilmez.

Bir zararın üyelik teminatından karşılanıp karşılanmayacağına Yönetim Kurulu karar verir.

Borsaya Ödenmesi Gereken Tutarların Ödenmemesi

Madde 133- Borsa payı, giriş aidatı, üyelik aidatı, üyelik teminatı, cezalar ve Yönetim Kurulunca belirlenecek sair aidat, ücret ve tarife payları gibi üyelerin Borsaya ödemesi gereken tutarların vadesinde ödenmemesi durumunda Borsa süre vererek ilgili üyenin üyeliğini askıya alabilir. Ödemenin verilen süre içerisinde yapılmaması durumunda ilgili üyenin üyelikten çıkartılmasına Yönetim Kurulu karar verebilir.

Borsa Bilgilerinin Sahipliği

Madde 134- Borsaya iletilen emirler ile Borsada gerçekleşen işlem, fiyat ve miktara ilişkin her türlü bilginin sahipliği ve kullanım hakkı Borsaya aittir.

Borsanın Sorumluluk Sınırı

Madde 135- Emirlerin iletiminde, gerçekleşmesinde, teslimde, teminatların alınmasında, iadesinde ve diğer tüm Borsa işlemlerinde, Borsanın veya üyelerinin bilgi işlem ve iletişim sistemlerinde arızaların oluşması nedeniyle ortaya çıkabilecek gecikme ve zararlardan Borsa sorumlu tutulamaz.

İşlemlerin Borsada Yapılma Mecburiyeti

Madde 136- Borsa üyeleri VOB'ye kote edilmiş sözleşmeleri VOB'de alıp satmak zorundadır.

Üyeler, Borsada kote olmayan türev araç niteliğindeki sözleşmeleri Borsa dışında akdetmeleri durumunda, bu işlemleri Borsaya bildirmekle yükümlüdürler. Bu bilgilerin verilme zamanını ve şeklini belirlemeye Borsa yetkilidir.

Borsaya verilen bilgiler, toplulaştırılarak Borsa bültenleri vasıtasıyla kamuya açıklanır.

Yıllık Faaliyet Raporu ve Bağımsız Denetim

Madde 137- Yönetim Kurulu, çalışmalarını hakkında hazırladığı yıllık faaliyet raporunu olağan genel kurul toplantısından onbeş iş günü önce ellerinde olacak şekilde SPK'ya gönderir.

Raporda personel durumuna, bütçe uygulamasına, idari çalışmalara, Borsa işlemlerine ve gerekli görülecek diğer hususlara yer verilir.

Borsanın yıllık mali tablo ve raporları Kurul listesinde yer alan bağımsız denetim kuruluşlarına denetletirilir.

Borsa Bülteni

Madde 138- Borsa, seans günlerinde veya izleyen iş günlerinde Borsa bülteni yayımlar. Bülten basılı olarak veya elektronik ortamda yayımlanabilir. Bültende yayımlanan kararlar, duyurular ve diğer tüm bilgiler, ayrıca bir

ihbara gerek olmaksızın tüm üyeler ve işlem yapanlar tarafından tebellüğ edilmiş sayılır. Bu Yönetmelikle düzenlenmesi Borsa ve Takas Merkezine bırakılan hususlar Borsa bülteninde yayımlanır.

Bültenin kapsamı, satış fiyatı ve ilan tarifesi Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Aşağıda belirtilen hususlar Borsa bülteninde yayımlanır:

- Sözleşmelerin işlem görme saatleri,
- Borsada işlem gören sözleşmeler, vadeleri ve teşekkül eden fiyatları,
- Geçici olarak işlem görmeyen sözleşme tür ve vadeleri,
- Pozisyon limitleri ile ilgili düzenlemeler,
- İşlem yöntemine ilişkin düzenlemeler,
- Emir çeşitleri ve fark işlemlerine ilişkin düzenleme ve bilgiler,
- Seans ve gün sonunda gerçekleşen işlemlere ilişkin bilgiler, açılış fiyatı, en düşük ve en yüksek fiyat, uzlaşma fiyatı, işlem hacmi ve açık pozisyon miktarları,
- İşlem yapan tarafları ilgilendiren genel nitelikteki karar ve disiplin cezaları,
- Pozisyonu kapatılacak üyelere ilişkin bilgiler ve iptal edilen işlemler,
- İşlem yapma yetkisi kaldırılan veya durdurulan üye, üye temsilcisi ve temsilci yardımcılarının ad/soyad veya unvanları,
- Yayımlanması gerekli görülen genelge, genel mektup, bilgi, yazı, haber ve diğer hususlar.

Fiyatların İlanı

Madde 139- Borsada yapılan işlemler sonucunda oluşan fiyatlar ve bu fiyatlardan yapılan toplam işlem miktarları seans sırasında ve seans sona erdikten sonra seansın açılış, kapanış, uzlaşma, en düşük ve en yüksek fiyatlarını kapsayacak şekilde ilan edilir.

İstatistikler

Madde 140- Borsa, faaliyetleri ve Borsada işlem gören sözleşmeler hakkında dönemsel istatistikler yayımlar. Bir yıllık döneme ait istatistikler, ilgili yılı izleyen üç ay içinde yayımlanır.

Borsa Tarafından Belirlenecek Usul ve Esaslar ve Alınacak Kararların Sistematiik Olarak Tutulması ve Bildirim Yükümlülüğü

Madde 141- Bu Yönetmelik çerçevesinde esas ve usul belirleme, belirli konulara ilişkin kararları alma konusunda Borsa veya Takas Merkezine yetki verildiği durumlarda, genel nitelikli esas ve usuller ile alınan kararlar Genelge şeklinde düzenlenir. SPK onayına tabi olan esas ve usuller de bu hükme tabidir.

Genelgeler, Borsa ve Takas Merkezince, Kurulun ve piyasa katılımcılarının sistematiik olarak izleyebilmesine imkan verecek şekilde bir mevzuat bütünlüğü içinde, konu başlıkları itibariyle toplulaştırılır ve düzenli olarak, geçerli olan en son esas ve usullerin takip edilebilmesine imkan verecek şekilde güncellenir.

Bu Yönetmelik çerçevesinde içeriği Borsa veya Takas Merkezince belirlenecek belgelerden Kurula birer örnek gönderilir. Belgelerin içeriklerinde yapılan her türlü değişiklik hakkında Kurula bilgi verilir ve son hallerinden bir örnek gönderilir.

Borsa tarafından üyelere Genel Mektup şeklinde yapılan bildirimler düzenli olarak tutulur ve birer örneği de Kurula gönderilir.

Diğer Borsalarda İşlem Gören Sözleşmeler

Geçici Madde 1- Borsanın, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası ve İstanbul Altın Borsasında işleme açık vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin dayanak varlıklarına dayalı sözleşmeleri kote etmesi durumunda diğer borsalar, ilgili sözleşmelerin normal alım satımını sona erdirirler. Bu tarihten sonra diğer borsalarda sadece pozisyonların kapatılmasıyla ilgili işlemler yapılabilir. Borsa, söz konusu sözleşmelerin alım satımı başlamadan önce ilgili diğer borsaları bilgilendirir.

Yürürlük

Madde 142- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 143- Bu Yönetmelik hükümlerini Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası Anonim Şirketi Yönetim Kurulu yürütür.

— • —

Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığından:

Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

MADDE 1 — 23/2/2001 tarihli ve 24327 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

"**Madde 14** — Genel kurul tarafından en az 5, en fazla 11 kişiden oluşan bir yönetim kurulu seçilir. Genel kurul, ayrıca yönetim kurulu üyesi kadar yedek üye seçer. Yönetim kurulunun bir üyeliği için de SPK tarafından temsilci atanır. Genel müdür yönetim kurulu üyesidir ve yönetim kurulu üyeliği genel kurulun onayına sunulur."

MADDE 2 — Aynı Yönetmeliğin 46 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

"**Madde 46** — Başlangıç ve sürdürme teminatı dışında, yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda kullanılmak amacıyla Garanti Fonu oluşturulur. Buna ilişkin esaslar Borsa Yönetmeliğinde düzenlenir."

Yürürlük

MADDE 3 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 4 — Bu Yönetmelik hükümlerini Sermaye Piyasası Kurulunun ilgili olduğu Bakan yürütür.

T.C. Resmi Gazete

27 Mart 2004 CUMARTESİ

Sayı : 25415

Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığından:

Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

MADDE 1 - 23/2/2001 tarihli ve 24327 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında

Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

"Madde 14 - Genel kurul tarafından en az 5, en fazla 11 kişiden oluşan bir yönetim kurulu seçilir. Genel kurul, ayrıca yönetim kurulu üyesi kadar yedek

üye seçer. Yönetim kurulunun bir üyeliği için de SPK tarafından temsilci atanır. Genel müdür yönetim kurulu üyesidir ve yönetim kurulu üyeliği genel

kurulun onayına sunulur."

MADDE 2 - Aynı Yönetmeliğin 46 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

"Madde 46 - Başlangıç ve sürdürme teminatı dışında, yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda kullanılmak amacıyla Garanti Fonu oluşturulur. Buna

ilişkin esaslar Borsa Yönetmeliğinde düzenlenir."

Yürürlük

MADDE 3 - Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 4 - Bu Yönetmelik hükümlerini Sermaye Piyasası Kurulunun ilgili olduğu Bakan yürütür.